

LANGAS Į TAUTOS ISTORIJĄ

Lietuvos mokslų akademijos, Mokslininkų rūmų, Lietuvių tautininkų sąjungos ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pakviesti, į akademijos salę tą dieną susirinko žinomi mokslininkai, ekonomistai, istorikai, politikai. Vieni iš jų – vilniečiai, o kiti – ir iš gerokai toliau atvykę. Proga šiam suėjimui iš tiesų buvo graži ir reikšminga. Susirinkusieji buvo supažindinti su ką tik išleista dokumentine knyga apie Domą Cesevičių – žymų ekonomistą, teoretiką, buvusį Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininką, finansų viceministrą, Kauno universiteto docentą, o vėliau – politinį kalinį, ir tremtinį, visą gyvenimą išlikusį tikru Lietuvos patriotu.

Knygos rengėjai – prof. Mečislovas Treinys ir doc. Vincentas Lukoševičius. Į knygą sudėti ne tik paties D. Cesevičiaus darbai, bet ir V. Lukoševičiaus parengta išsami apžvalga apie jo mokslinį palikimą. Romualdo Šakenio kruopščiai iš autentiškų pokalbių sudėstyti biografijos fragmentai, M. Treinio paruošta gili politinės veiklos ir nuolatinės kovos už gyvenimą analizė, dokumentai, D. Cesevičiaus laišakai. Visa tai sudaro labai išsamų, ne tik ekonomistams, istorikams ar politikams naudingą leidinį, bet ir kitiems skaitytojams įdomų, gilų žinių šaltinį. Knygos išleidimą finansavo Čikagos Lietuvių tautiniai namai.

Šiame masinės literatūros leidimo laikotarpyje vis tik labai trūksta gerų knygų. Todėl gerai parengta ir gražiai išleista turininga knyga apie D. Cesevičių mums yra tikra kultūros ir istorinės atminties šventė. Kiekviename jos puslapyje skleidžiasi neeilinio žmogaus gyvenimo kelias, kuriame neišdildomas pėdas paliko visos lietuvių

tautos istorija.

D. Cesevičiaus kalboje, pasakojame paskutiniame tautininkų suvažiavime 1940 m. sausio 4 d., yra nepaprastai daug reikšmingų apibendrinimų ir atelčiai skirtų minčių, iki šiol nepraradusių savo vertės. Jeigu Lietuvai šiandien vadovaujantys politikai laikytųsi nors vieno D. Cesevičiaus patarimo – "ką galvodami, ką pradėdami, ką veikdami dėl savo krašto, visados turime išeiti iš lietuvių žmogaus ir iš lietuviškos žemės bei aplinkos reikalų" – kitus turėtume ne tik ekonominius rezultatus, bet ir kitą žmonių nuotaiką, daug turtingesnę ir laimingesnę Lietuvą.

Supažindinimą su šia knyga pradėjo vienas iš jos sudarytojų – Lietuvos žemės ūkio universiteto profesorius M. Treinys, daug laiko paskyręs D. Cesevičiaus darbų ir gyvenimo studijoms. Pervertęs ne vieną žymaus ekonomisto rankraštį ir archyvinis dokumentus, sovietinio saugumo jam užvestas bylas, M. Treinys savo kalbą paskyrė D. Cesevičiaus gyvenimui "po stiklo gaubtu", kai kiekvienas žingsnis ir žodis ilgus dešimtmečius buvo sekamas.

– Kaip bebūtų keista, bet tie 50 KGB pasamdytų seklių, tie "juodieji metraštinkai" paliko mums patį kruopščiausią D. Cesevičiaus gyvenimo sovietiniais metais aprašymą, – sakė kalbėtojas. – Net jam esant lageryje, buvo siekiama užtikrinti "tinkamą agentūrinį aptarnavimą". Iš fiziškai visiškai išsekusio, prislėgto D. Cesevičiaus sovietų valdžia 1943 metais išgauna kreipimąsi į Justą Paleckį ir straipsnį – atsisaukimą į lietuvių, kuriame tremtinys, pasmerkdamas fašizmą, priverstas rašyti, jog lietuvių laukia, kada jie vėl įsijungs tarybinių tautų sąjungon. Dėl prievarta išgauto

straipsnio D. Cesevičius vėliau rašo: "Ne man yra gėda, bet valdžiai, kuri taip su manimi elgėsi".

Tačiau tūkstančių žmonių gyvybes ir likimus sutraišiusi sovietinės prievartos mašina nepajėgė visiškai įveikti D. Cesevičiaus. Paliktas aktyvaus gyvenimo nuosalyje, jis dirbo ateičiai. Sovietinei nomenklatūrai teko tik apgailestauti, kad šio talentingo žmogaus nepriverstė dirbti jai.

– Tokių žmonių negalima pamiršti, jų mokslinį palikimą reikia studijuoti, – baigdamas sakė prof. M. Treinys.

Dėl ligos knygos pristatyme visuomenei negalėjusio dalyvauti doc. V. Lukoševičiaus parengtą pranešimą perskaitė doc. Vytautas Skominas. Pranešime buvo nagrinėjama D. Cesevičiaus, kaip ekonomisto, veikla, jo valstybinis mąstymas apie Lietuvos ūkio strategiją įvairiais laikotarpiais. Jis visada pabrėždavo tautinės ekonomikos svarbą. D. Cesevičius modernią tautinę valstybę suprato, kaip socialinę valstybę, kurioje "lygesnis turto ir pajamų pasiskirstymas, kiek jis nekenkia ūkiniam stiprėjimui, kapitalo augimui ir gyvesnės ūkinės iniciatyvos pasireiškimui, yra vedamoji tautinės valstybės ekonominės ir socialinės politikos mintis". Teisinga socialinė politika, silpnųjų grandžių rėmimas atsispindi visuose mokslininko darbuose. Jis įspėja, jog labai svarbu, "kad per socialekominį gyvenimą nepasireikštų tautos susiskaldymas bei per didelis interesų išsiskyrimas". Deja, šiandien kaip tik tai ir turime.

Pranešėjas taip pat pabrėžė kitą, ne mažiau svarbią D. Cesevičiaus nuomonę, kad Lietuvos ūkio pagrindu turi būti žemės ūkis ir kad valstybė privalo globoti šį ūkį,



Kalba prof. Mečislovas Treinys. L. Milčiaus nuotr.

remti kooperatyvus. Pasirodo, kad netgi sovietiniu laikotarpiu D. Cesevičius neliko vien pasyviu stebėtoju. Savo, kaip ekonomisto vertinimus, ypač apie žemės ūkį, jis išsakė ypač aiškiai. D. Cesevičius buvo prieš labai stambių ūkių kūrimą, daugiabučių namų statybą kaime. Jis pasisakė už brigadinių ir tik kooperatinių ūkių (iki 500 ha dydžio) struktūrą, kuri galėtų jungtis į kiek didesnius darinius. Jo moksliniame palikime yra daug minčių, kurios yra aktualios ir mūsų dienoms, buvo sakoma V. Lukoševičiaus pranešime.

Šiame suėjime kalbėjęs Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas dr. Alvydas Baležentis analizavo dar vieną jungtį, kuri sieja D. Cesevičių ir dabar susirinkusius į Mokslų akademijos salę. Tai tauta ir tautiškumas, kuriam D. Cesevičius buvo nepaprastai atsidavęs per visą savo gyvenimą.

– Labai svarbu, kad mes pradėdame nebebijoti savo valstybės praeities, žodžių "tauta" ir "tautiškumas". Mes turėtume nagrinėti ir suprasti, kodėl tada, po 1918-ųjų metų per dešimtmetį buvo sukurta beveik viskas, o dabar dar labai toli iki tokių rezultatų, – sakė A. Baležentis. – Kodėl dabar negalime padaryti geriau? Ir kas bus, jei nepadarysime? Kodėl nėra kritinio valstybinio požiūrio, analizuojant visas sąlygas ir jungimosi į Europos Sąjungą kelius? – ne vieną klausimą kėlė kalbėtojas ir čia pat, lyg atsakydamas, teigė: – Mes pavojingai retai naudojame sąvoką "tautinė ekonomika". Matyt, todėl, kad jos neturime, tai ir šios sąvokos vengiame. D. Cesevičius tautinę ekonomiką laikė viso Lietuvos ūkio pagrindu.

Baigdamas savo pasisakymą, A. Baležentis siūlė studijuoti D. Cesevičiaus pa-

likimą, nes jame galima rasti ne tik iškeltus klausimus, bet ir atsakymus.

Asmeniškais išpučiais apie bendravimą su D. Cesevičiumi pasidalijo dr. Algirdas Končius, akademikas Kazimieras Meškauskas, inž. Romualdas Šakenis.

– Su D. Cesevičiumi susitikau žymiai vėliau, tik 1978 metais. Skaičiau jo mokslinių darbų "Apmatymų ir samprotavimų santrauką" ir man labai rūpėjo sužinoti, ką jis galvojo apie tuometinę valdžią, kol dar nebuvo tautininku, – sakė R. Šakenis.

Vėliau R. Šakenis ir D. Cesevičius susitiko ne vieną kartą. Daugelis jų pokalbių liko užrašyti garsajuostėse, pagal kurias dabar buvo parengtos šioje knygoje išspausdintos biografijos ištraukos. Dar 1940 metais išstumtas į "gyvenimo nuosaly", niekur neturįs balso, šis plačiausios erudicijos mokslininkas ir po 38 metų išliko tuo žmogumi, kurio protas bei žinios traukė kitus, leido ne tik teisingiau suprasti istoriją, tiksliau vertinti buvusius įvykius, bet ir pasitikrinti savo mintis, išlaikyti sunkaus laikmečio daužomas dorovės nuostatas.

– Tai buvo labai socialus žmogus. Kaip tautininkas galiu pasakyti, kad jo nuovoka, jo erudicija dabartiniam tautininkams būtų nepaprastai reikalinga. Su juo valstybės politiniame gyvenime mes būtume žymiai aukščiau, – baigdamas sakė R. Šakenis.

Su gražaus darbo pabaiga pasveikinau knygos sudarytoją prof. M. Treinį – savo bendražygį, Aukščiausios Tarybos – Atkuriamojo Seimo narį ir dabartinį kolegą, su kuriuo kartu dirbame Lietuvos žemės ūkio universitete. Palinkėjau, kad tokių prasmingų darbų ateityje būtų ir daugiau.



D. Cesevičiaus knygos aptarimo dalyviai Mokslų akademijos salėje. L. Milčiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **SUSITIKIMAS.** Prezidentas Valdas Adamkus, kovo 17 d. atvykęs į pirmąjį Seime vykusį susitikimą su Seimo konservatorių frakcija, pareiškė: "Atėjau čia ne todėl, kad svarstyčiau, pasitikėti ar nepasitikėti Vyriausybei. Norėčiau išgirsti nuomonę tais klausimais, kurie šiandien itin rūpi man, kuriuos plačiai diskutuoja Lietuvos visuomenė". Susitikime dalyvavo daugiau kaip 40 valdančiosios frakcijos narių. Po susitikimo V. Adamkus teigė nesitikėjęs išgirsti ir neišgirdęs iš konservatorių rimtų atsakymų į problemiškus klausimus, bet patį pokalbį įvertino kaip žingsnį į gerąją pusę. "Nors Lietuvai pavyko sėkmingai atlaikyti pernai pasaulio finansines rinkas sukrėtusias audras, išvengti ekonomikos ir finansų krizės, tačiau akivaizdu, kad nesurenkamas biudžetas, didėjo "Sodoros" deficitas, lėšų pritrūko daugelis savivaldybių. Žmonės jau pajuto didėjančio nedarbo grėsmę", - vardijo Prezidentas. Jis pabrėžė, jog šimtus tūkstančių litų iš Privatizavimo fondo šiemet ketinama skirti naujoms statyboms ar ministerijų pastatams rekonstruoti. "Kodėl skęsta skolose "Lietuvos energija", kodėl per dvejus metus taip ir nepradėtas vykdyti nė vienas iš buvusių elektros tinklų į Vakarus tiesimo projektų?" - vienas po kito skambėjo Prezidento klausimai. V. Adamkus sakė: "Neišgirdau pagrįsto atsakymo, kodėl iš pareigų buvo atleistas Muitinės departamento vadovas Alvydas Budrys, kurio sąžiningumą itin vertino Lietuvos ir Vakarų specialistai. Kodėl prireikė skubiai keisti Mokesčių inspekcijos vadovę? Kuo atleistas Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovas buvo blogesnis už naująjį?"

• **SUSITIKIMAI AMERIKOJE.** Po keturių JAV sostinėje Vašingtone praleistų dienų kovo 18 d. premjero Gedimino Vagnoriaus delegacija parskrenda į Vilnių. Kovo 16 d. G. Vagnorius susitiko su JAV valstybės sekretore Madeleine Albright ir jos pavaduotoju Strobe'u Talbottu. Pastarasis teigė, jog Lietuva yra tvirta ir neabejotina kandidatė į NATO, ir šio natūralaus proceso negali stabdyti jokia trečia valstybė. Kovo 17 d. G. Vagnorius susitiko su JAV prekybos atstove Charlene Barshevsky. Lietuva siekia narystės Pasaulinėje prekybos organizacijoje (PPO). Pareikštas įsitikinimas, jog derybos dėl narystės PPO bus baigtos iki šių metų pabaigos. Pasirašyta JAV ir Lietuvos muitinių bendradarbiavimo sutartis.

• **VIZITAS Į TURKIJĄ.** Lietuvos Prezidentas ir jo vadovaujama delegacija kovo 18 d. pradėjo oficialų vizitą Turkijoje. Lietuvos vadovą lydi žmona Alma Adamkienė. Tarp oficialios delegacijos narių yra Lietuvos užsienio reikalų viceministras Rokas Bernotas, krašto apsaugos viceministras Povilas Malakauskas, Lietuvos ambasadorė Turkijoje Halina Kobeckaitė, Seimo nariai Sofija Daubaraitė bei Rimutis Petrikis. Su delegacija į Turkiją atvyko 15 Lietuvos verslininkų.

• **PROTESTAI.** Per Lietuvos ir Turkijos vadovų susitikimą Prezidentas Suleyman Demirel užtikrino Lietuvos Prezidentą Valdą Adamkų, kad NATO narė Turkija "remia, rėmė ir remia Lietuvos narystę aljanse be jokių išlygų". Turkija labai susidomėjusi Pietryčių Europos saugumu, tačiau be šiaurinės dalies regiono saugumo negalima kalbėti ir apie viso žemyno saugumą, buvo pabrėžta delegacijų susitikime.

Prieš šį susitikimą Prezidentai S. Demirelis ir V. Adamkus daugiau kaip valandą kalbėjosi už uždarytų durų, aptardami įvairius dvišalius bendradarbiavimo aspektus. Abu vadovai pareiškė norą, kad tarp Lietuvos ir Turkijos toliau stiprėtų komercijos, turizmo ir kultūros mainai.

• **PROTESTAI.** Nepatenkintų nuosavybės grąžinimu savininkų būrelis kovo 18 d. rytą pradėjo piketą Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje prie Martyno Mažvydo bibliotekos. Piketuotojų rankose - plakatai, reikalaujantys pritarti Seimo nario Sauliaus Pečeliūno parengtoms esminėms nuosavybės grąžinimo įstatymo pataisoms, reikalavimai be išlygų grąžinti visą turėtą nuosavybę. Piketą surengė Lietuvos žemės, namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos, Miškų savininkų asociacija, Ūkininkų bendrija "Tėviškės žemė".

• **RUSIJOS NOTA.** Kovo 18 d. Rusijos ambasada Lietuvoje perdavė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai notą, kurioje pažymima, kad kovo 10 d. sovietinių karių kapinėse Akmenės rajono Kruopių kaime nežinomi asmenys nuėmė ir sudaužė dvi pagrindinio memorialinio paminklo plokštes, apgadino apie 30 antkapius.

• **GYVENTOJŲ SURAŠYMAS.** Kiek Lietuvoje yra žmonių, kokie jie, kur ir kaip gyvena, sužinosime dar iki 2000 metų. Jų išvakarėse, gruodžio 2 d. prasidės gyventojų ir būstų surašymas. Lietuva bus suskirstyta į 12 tūkst. surašymo apylinkių. Tiek bus ir surašinėtojų, kurie gaus surašymo lapus, žemėlapius ir adresus, kad nebūtų praleistas nė vienas namas ar nuošali sodyba. Tai bus pirmasis gyventojų surašymas atkūrus Lietuvoje nepriklausomybę. (*Pagal Eltos pranešimus*)

Tarptautinių įvykių apžvalga



Algirdas Pužauskas

Rusijoje neseniai apsilankė buvęs Sovietų Sąjungos disidentas, kovojęs už savo teisę emigruoti, Natanas Šaranskis (Sharanski). Dabar jis – Izraelio prekybos ministras. Aptariant įvairius reikalus, jis taip pat paprašė, kad Rusijos vyriausybė nepardavinėtų piktiems Izraelio kaimynams modernių raketų ir kitų ginklų. Tokių ginklų iš Rusijos jau yra išsigijęs Iranas.

Šio apsilankymo metu N. Šaranskis susitiko su savo buvusiu draugu ir pažįstamu. Vienas iš jų, dabar vadovaujantis Federalinei Saugumo Tarybai (buvusiam KGB), Vladimir Putin, leido Šaranskiui pasižiūrėti į savo senąsias bylas ir kitokią kaltinamąją medžiagą. Šaranskis devynerius metus buvo kankinamas sovietų kalėjimuose ir lageriuose. Tik 1986 metais tuometinė SSSR valdžia jį išleido į Vakarus, iškeisdama jį du Vakaruose sugautus rusų šnipus. Buvęs kalinys dabar peržiūrėjo apie jį surinktas nuotraukas, tardymo protokolus, KGB agentų pareiškimus, net 52 senus, apdulkėjusius sąsiuvinus. N. Šaranskį labai įskaudino as-

menų, kuriuos jis laikė savo draugais, pareiškimais, o tiksliau sakant, įskundimai ir prasimanymai. Tačiau jis sako, kad sovietų agentų jie buvo šantažuojami ir verčiami meluoti. KGB net sugalvojo pavadinti du Vakarų žurnalistus žydais, nors jie jais nebuvo, kad sustiprintų savo įrodinėjimus, neva Šaranskis yra "pasaulinio sionistų sąmokslų" narys ir agentas.

Izraelio spauda rašo, kad Rusijoje, prasidėjus ekonominei krizei, sustiprėjo antisemitų išsišokimai. Komunistų partijos narys, buvęs generolas Albertas Makašovas neseniai Novočerkaske išrėžė pikta kalbą, kurioje atvirai ragino kazokus pradėti persekioti žydus, vykdyti jų pogromus. Kitas įnirtingas rusų šovinistas, antisemitas Aleksandras Barkašovas, fašistinės grupuotės "Tautinės rusų vienybės" įsteigėjas ir vadovas, neseniai Jekaterinburge kalbėjo, kad reikės pakeisti jo partijos pavadinimą į "judėjiną prieš žydus".

"New York Times" dienraštis kovo 8 d. laidoje teigia, kad emigracija iš Rusijos į Izraelį vėl pagyvėjo. Pernai sausio mėnesį išvažiavo 975 žmonės, o šiemet sausyje emigravo net 1,774. Rusijoje žymiai padaugėjo jaunų žydų, kurie mokosi hebrajų kalbos, kad galėtų greičiau įsijungti į Izraelio valstybę, kuri mielai priima naujus ateivius, jei nors vienas jų senelis buvo žydas.

Kai kurie Maskvos žydai pripažįsta, kad padėtis Rusijoje pagerėjo po komunistų valdžios nuvertimo. Nors Novosibirske esanti sinagoga buvo išstepliota svastikomis, nors kartais pasitaiko vandalizmo žydu kapinėse, tačiau miestuose sinagogos veikia. Žydams leidžiama leisti savo spaudą, rusų televizija net reklamuoja žydų švenčių patiekalus (macus ir kt.)

Rusijos žydai kaltinami dėl nesėkmių laisvojoje rinkoje. Tokie kaltinimai greitai plinta, nes žmonės jais tiki. Juk žydai pasaulyje yra žinomi, kaip verslininkai, o ypač – prekybininkai.

Dabartinis premjeras J. Primakovas, buvęs premjeras Jegoras Gaidaras, buvęs premjeras Sergejus Kirijenko, buvęs ekonominių reikalų tvarkytojas Anatolijus Čiubaisas, prezidento patarėjas Borisas Nemcovas yra žydų kilmės. Kandidatavęs į prezidento postą "Jabloko" partijos vadovas Grigorijus Javlinskis bei nacionalistas liberalas, Rusijos Dumos narys Vladimiras Žirinovskis taip pat yra žydų kilmės.

Reikia pripažinti, kad žydams Rusijoje niekad nebuvo lengva. Daug kur žydams buvo uždrausta pirkti žemę, jų nepriimdavo į universitetus. Tad liko tik prekyba, į kurią žydai ir metėsi. Kai patys rusai tik tinginiavo ir girtuokliavo, žydai, iš prigimties būdami "vaizbūnais", užėmė vadovaujančias vietas.

Keliais sakiniiais

• Kovo 12 d. į NATO įsijungė dar trys valstybės: Lenkija, Čekija ir Vengrija. Iškilmingos ceremonijos įvyko *Independence* mieste, *Missouri* valstijoje, buvusio JAV prezidento *Harry Truman* bibliotekoje. Kai Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos užsienio reikalų ministrai pasirašė įstojimo dokumentą, valstybės sekretorė *Madeleine Albright* sušuko: "Aleliuja!". Kaip žinoma, ji yra gimusi Čekijoje.

Visos trys naujosios NATO narės yra patyrusios "didžiojo brolio" – Sovietų Sąjungos agresiją ir piliečių persekiojimus. Kalbėdama šia proga, sekretorė *M. Albright* pasakė, kad "pamažu mes ištrinsime Europoje liniją, kurią nubrėžė Stalinas savo kruvinu batu."

Trijų valstybių sostinėse tą pačią dieną įvyko kuklios ceremonijos, buvo pakeltos

NATO vėliavos. Varšuvoje, Pilsudskio aikštėje, prie Nežinomojo kareivio paminklo buvo leidžiami fejerverkai. Iškilminge dalyvavo buvęs komunistas, Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski ir premjeras J. Buzekas. Abu politikai apsikabino ir sveikino vienas kitą sakydami, kad Lenkija jau tapo Vakarų valstybe.

• Prezidentas *Bill Clinton* keturias dienas lankėsi Centrinės Amerikos šalyse: Nikaragvoje, Hondure, Ekvadore ir Gvatemaloje. Jis apžiūrėjo uragano "Mitch", pražūsusio pernai, spalio mėnesį, padarytus nuostolius, aplankė tuo metu žuvusių kapines, pažadėjo JAV paramą – apie 300 milijonų dolerių ir nurodė, kad bus pratęstas nukentėjusių valstybių ankstesnių skolų grąžinimo terminas. Prezidentas tarėsi su aplankytų šalių vadovais apie imi-

gracijos problemas, uragano sugriautų kelių, tiltų ir gyvenamųjų namų atstatymą. Jau dabar apie 5,000 amerikiečių kareivių ir civilių dirba Centrinėje Amerikoje. Kongrese dar svarstoma, kiek reikės skirti lėšų nukentėjusiems kraštams.

• *Texas* valstijos gubernatorius, respublikonas *George W. Bush* jau sudarė komitetą, kuris padės jam kandidatuoti į prezidento vietą 2000 m. rinkimuose. Tiesa, sakoma, kad jis pats sau pakenkė, pareikšdamas, jog yra abortų priešas.

• JAV turi Panamoje penkias karines stovyklas. Kovo 11 d. viena karo laivyno bazė buvo formaliai perduota Panamos vyriausybei. Tai Rodmano vardu pavadintas uostas prie Ramiojo vandenyno – daugiau kaip 2,000 akrų žemės plotas. Buvo nuleista (*Nukelta į 3 p.*)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirmą klase — \$58. Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų. • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapavardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Kaip ištrinti atmintį?

Šiomis dienomis Klyvlende nebeliko sniego. Išnyko jis šiemet kažkaip ypatingai: iki paskutinės dienos išlikę akinančiai balti ploteliai vis traukėsi, kol visai ištirpo. Nebuvo pajuodusių, dėmėtų, iškorėjusių pusnių, tokių įprastinių kovui. O, kaip būtų gera, kad visa tai, kam lemta nugrimzti į praeitį, išnyktų taip pat tyliai, be purvinų pusrų. Deja, gyvenime dažnai būna visai kitaip. Kabinasi ta piktoji praeitis į akis dabarčiai, griebia už atlapų, reikalauja ją išteisinti arba net atgal susigražinti.

Lietuvos Seime vyko iškilmingas Nepriklausomybės atstatymo dienos — Kovo 11-osios minėjimas. Kalbėjo ne tik Seimo vadovai, bet ir buvę pirmosios Vyriausybės nariai. Dalyvavo Kovo 11-osios Akto signatarai, sostinėje dirbantys užsienio šalių ambasadoriai, daug kitų garbingų svečių. Lietuvos vardas vėl buvo minimas stambiausių žinių tarnybų pranešimuose.

Tačiau Lietuvoje, tuose pačiuose Seimo rūmuose, kur buvo paskelbta apie Nepriklausomybės atstatymą, tuoj po minėjimo pasigirdo nepatenkintųjų balsai. Tai kas gi atsitiko? Pasirodo, kai kurie, norėjusieji kalbėti, negavo tam progos. Pasigirdo kaltinimai, esą minėjimas buvęs "vienos partijos švente".

Dabar sunku pasakyti, kiek šiuose priekaištuose tiesos, o kiek — eilinio politikierių noro bet kuria proga "parodyti save". Bet įdomiausia, kad vienpartišku kaltino tie, kurie dar taip neseniai didžiavosi priklausymu vienintelei partijai — komunistų. Juk garsiausiai už visus plyšavo LDDP atstovai. Dar įdomiau, kad jie net bandė aiškinti, jog esą labai nusipelnę Lietuvos nepriklausomybei, nes ir jie už tą nepriklausomybę kovojo.

Matyt, ši kartą buvusieji vienpartiečiai pasiekė neeilinį demagogijos rekordą. Tik kol kas neaišku, ar taip įvyko dėl jų pačių atminties nusilpimo,

ar jie tikisi, kad visi kiti jau nieko nebeatsimena. Ar tai dar vienas bandymas perrašyti istoriją? Gal paklauskime šiandien ponais tituluojamų buvusių "draugų", kur jie buvo 1987 metų rugpjūtyje, ką jie tada kalbėjo iš įvairiausių tribūnų, ką rašė savo "Tiesoje". Kaip jie 1988-aisiais vertino susikūrusį Sąjūdį? Kokius pasiūlymus bandė įpiršti 1989 ir net 1990 metais? Kas primygtinai reikalavo skelbti Kovo 11-osios akto "moratoriumą". Kas vėliau, po 1992 metų rinkimų sukėlė tokią ūkinę sumaištį, tokį įvairiausio plauko "prichvatizuotojų" siautėjimą, kad jo padarinius dar ilgai jaus Lietuva? Bet veltui klausiamo. Neatsakys ponai-buvę "draugai". Jie to "nebeatsimena".

O kam prisiminti? Juk net Rusijos Dūma, atbula ranka nustumdama dar taip neseniai pasirašytus dokumentus, dabar vėl bando įtikinti visą pasaulį, kad jokios Baltijos valstybių okupacijos nebuvo. Nebuvo trėmimų, enkavedistų siautėjimo, nebuvo suokalbčio su naciais... Dūmos nariai nebeprisimena šurpių stalininio teroro metų. Užtat visai neseniai jie atsiuntė Lietuvai piktą notą, kad kažkur nuošaliame mieste tyje kažkas išvartė sovietinių karių antkapius. Apie nusiaubtus Lietuvos laisvės kovotojų, savanorių kapus Dūma neužsimena.

Niekas nepateisina valkatų, siautėjančių kapuose. Net jei tie, kurie vartė antkapius, yra pačių sovietų augintiniai, šiandien už jų veiksmus atsakinga nepriklausoma, tačiau dar nepajėgianti atsigauti Lietuva.

Bet ta proga verta Dūmos užklausti, kada Rusija teiks atsilyginti už Sausio 13-osios žudynes, už nusiaubtus Radijo ir Televizijos pastatus? O kada prasidės rimtos derybos dėl per visą okupaciją padarytos žalos atlyginimo? Juk ta žala viršija ketvirtį milijardo dolerių. Kada Lietuva apie tai primins Dūmai ir pasauliui?



Juozas Žygas

Po Pirmojo pasaulinio karo, 1918-1919 metais atsi-statanti Lietuva, labai mažai ką teturėjo, kad galėtų sėkmingai krašto ūkį plėtoti. Tuo laiku visos Lietuvos elektinės, kartu sudėjus, vargu ar turėjo 3,000 kilovatvalandžių pajėgumo. Nepaisant to, nors ir lėtai, bet buvo pasiekta pastovi pažanga.

Tuo laiku Lietuva tebebuvo žemės ūkio kraštas. Pirmiausia reikėjo suorganizuoti žemės ūkio gaminių supirkimą, o vėliau ir kai kurių iš jų perdirbimą, kad būtų galima į užsienį eksportuoti. Ir kraštui vos iš pelenų atsikėlus, eksportas jau viršijo importą. Dėka to litas, kurį gal reikėtų iš didžiosios raidės rašyti, buvo pilnai padengtas auksu ir užsienio bankuose priimamas. Žinoma, buvo ir silpnų vietų.

Tuometinis Seimas savo dydžiu nebandė mėgdžioti didžiųjų valstybių. Jo nariai pėstute vaikščiojo. Taip pat buvo apsieita ir be užsienio paskolų.

Dabartinė Lietuva, gana lengvai atsikračiusi Maskvos jungo ir paveldėjusi didžiulius jūros žvejybos ir prekybos laivynus, išplėtotą pramonę ir milžinišką elektros energijos gamybos pajėgumą, tuoj pat į dideles bėdas ir

IGNALINOS JĖGAINĖ — PALAIMA AR STABDYS?

skolas įklimpo. Ignalinos elektrinė turėjo būti geriau, negu aukso kasykla. Bet taip neįvyko! Ir ją užgulė didelės skolos. "Lietuvos rytas" pernai, lapkričio 12 d. laidoje rašė: "Atominė jėgainė nustumta į skolų bedugnę. Ignalinos elektrinės saugumui vis didesnę grėsmę kelia nuolatinis pinigų stygius".

Dabar, manau, gal kils klausimas, kodėl jėgainė neuždirba, bet į skolas lenda. Manau, kad ir pradžiamokslis atsakymą žinotų, bet jo nežino Lietuvos energetikai. Štai kita ištrauka iš spaudos: "Vir-džinijos salose (Virginia Islands) registruota bendrovė "Liberty" per mėnesį baltarusiams parduos iki 150 mln. kilovatvalandžių elektros, mokėdama po 6,8 cento už kilovatvalandę elektros energijos".

Visas reikalas yra taip sunarpliotas, kad net Saliamonas nesuprastų. Cituoju: "Taigi akivaizdu, kad jei elektros energijos neparduotume "pusvelčiui" kaimynams, vienos šalyje realizuojamos kilovatvalandės savi-kaina sudarytų 18,52 ct. Tuo tarpu pernai vidutinė 1 kwh kaina šalyje buvo tik 15,22 ct. Kitaip tariant, jei elektros energijos neeksportuotume, Lietuvos vartotojai už ją būtų sumokėję 232 mln. litų daugiau". Lietuviškai sakant: "Be pusbonkio nesuprasi".

Vis tik atrodo, kad čia yra klasiškas pavyzdys, kaip žmonėms meluojama! Nerei-

kia perteklinės energijos gaminti. Tokiu būdu būtų taupomas atominis kuras (kuriam visą laiką pinigų nėra) ir būtų prailgintas jėgainės veikimo amžius. Be to, būtų ir žymiai saugiau! Taip teigia tarptautiniai žinomi energetikos specialistai. Dar 1992 m. vasario 21 d. ABC stotyje Ted Koppel savo "Night Line" programoje kalbėjosi su žymiais atominės energijos ekspertais. Pokalbio tema: "Buvusios Sovietų Sąjungos atominės jėgainės." Parodė ir kalbėjo apie Sniečkaus jėgainę (tuo metu taip dar vadino Ignalinos atominę elektrinę). Ekspertų nuomone, Černobilio avarijos pavojus Amerikos jėgainėms yra vienas iš milijono, o sovietinėms — vienas iš penkių. Sniečkaus jėgainėje operuojama didesniu apkrovimu, negu buvo Černobilis, tad pavojus didelis.

O kam tas didesnis apkrovimas? Atsakymas yra labai paprastas. Tam, kad gudai turėtų pustrėčio karto pigesnę energiją! Turėdami tokią pigią energiją, jie gamina pėdkelnes ir kitus gaminius, kuriuos kontrabanda gabena į Lietuvą. Tai tokia yra Lietuvos "nacionalinė" ekonominė politika!

Pastaba: Skandinavijos ir kitų kraštų paramos dėka Ignalinos elektrinė yra pertvarkyta. Tačiau ji vis tiek lieka sovietinė.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

ralę, siekia taikos ir atlaidumo.

• Moldovoje prisąkdingta nauja vyriausybė, vadovaujama dešinio sparno politiko Iono Sturzos.

• Vokietijoje iš pareigų pasitraukė socialdemokratų partijos pirmininkas finansų ministras Oscar Lafontaine. Sakome, kad jo ekonominės pažiūros buvo per daug kairuoliškos net dabartiniam kancleriui Gerhard Schroeder, kuris einąs "vidurio" keliu. Po pergalės, pasiektos pernai rugsėjo mėnesį vykusiuose rinkimuose, socialistai jau suspėjo padaryti esminių klaidų. Šiemet jie pralaimėjo rinkimus Esene. Jų populiarumui pakenkė nemažėjantis bedarbių skaičius.

• Į Ugandą iš Kongo džiunglių įsibrovę teroristai užpuolė grupę užsieniečių turistų. Jie užmušė keturis ang-lus, du amerikiečius ir du

naujazelandiečius. Ugandos prezidentas pasiuntė kariuomenės būrį vyti teroristų. Spėjama, kad tai buvo hutų genties banditai iš Ruandos, pabėgę į Kongo teritoriją.

• Lenkijos vyriausybė rengia įstatymą, kuris pakeis dabartinę padėtį, susidariusią prie nacių mirties stovyklų Auschwitz ir Birkenau, kur okupacijos dienomis buvo sunaikinta daug kalinių. Ten žuvo daug žydų. Naujajame įstatyme numatyta sukurti aplink stovyklas draudžiamą zoną, kur nebus jokio verslo, jokių statybų ir susirinkimų, o viešpataus taika ir ramybė. Prie Auschwitz lenkai pristatė daugybę kryžių, tvirtindami, kad toje stovykloje žuvo ir daug lenkų katalikų. Žydai pradėjo protestuoti ir spausti lenkų valdžią. Ši suplanavo tuos kryžius dėl šventos ramybės pašalinti, tačiau teisme pralaimėjo. Dabar byla perduota aukštesniam teismui.

Laiškai "Dirvai"

DAR KARTĄ - SOS

"Dirvos" kovo 2 (Nr. 9) pirmame puslapyje paskelbtas rašinys "SOS: Punksas" iš naujo veria širdį. Skausmą dar daugiau didina mūsų pačių nusiteikimas. Atrodo, kad Punksko lietuvių kautynėms su Lenkijos valdžia daugiau pagalbos ateina iš kai kurių lenkų organizacijų, piliečių teisių gynėjų bei spaudos negu iš mūsų pačių. Tai labai teisingai pastebi "Dirva" paantrašte "Vienų – nauja klasa, kitų – abejingumas". Apie jį kalbama ir tame pačiame puslapyje kartu su "Laišku iš Punksko" paskelbta Kalifornijos lietuvių rezoliucija, kurią jie priėmė jų suruoštame Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjime ir nusiuntė Lietuvos Prezidentui, Seimo Pirmininkui, Ministrui Pirmininkui.

Rezoliucija – gera. Ji reikalauja, kad Lietuvos vadovai skubiai paveiktų Lenkijos valdžią ir iš jos reikalautų iškelti iš Punksko jau įkurtą, lietuvių egzistencijai žalingą įstaigą. Tokių rezoliucijų ir laiškų Lietuvos valdžia gavo ir daugiau, iš Punksko krašto lietuvių – net ir memorandumą. Vėliau ji gavo netgi skaudžių priekaištų už nepakankamą dėmesį, užsimerkimą, tylą. Tačiau kol kas Lietuvos valdžios pastangos buvo labai menkos. Skaitėme spaudoje apie abiejų prezidentų pasitarimą ir Kwasnievskio pažadą V. Adamkui užkarda iš Punksko iškelti. Tačiau kitų Varšuvos politikų pasipriešinimas pažadą nupūtė pavėjui. Padėtis negerėja, nors Lenkijos lietuviai už savo teises kaunasi iš paskuti-

niųjų.

O ką darome mes, užsienio lietuviai, – senųjų imigrantų palikuonys, politiniai ateiviai bei jau čia išaugusios naujos mūsų kartos, patys naujieji imigrantai? Ar mums gali būti ramu, kai Lenkijoje gyvenančius tokio paties likimo brolius naikina nutautinimo politiką vykdanči Lenkijos valdžia? Ką daro Pasaulio Lietuvių bendruomenės vadovybė kartu su visa jau gal net trisdešimt kraštų apimančia bendruomenininkų šeima, kurios narė yra ir Lenkijos Lietuvių bendruomenė? Ar ji pasiguodžia, tik pasiskaičiusi spaudoje apie Kalifornijos lietuvių rezoliuciją? Kur gi yra pati gausiausia PLB sudedamoji dalis – JAV Lietuvių bendruomenė kartu su visa gausa apygardų, apylinkių bei įstaiga Vašingtone?

Klausimą keliu, neturėdamas jokio noro kam nors priekaištauti, bet tik pasigėdamas Lietuvių Bendruomenės veiklos šioje mums, užsienio lietuviams, gyvybiškoje lietuviybės išlaikymo srityje, taip pabrėžtoje Lietuvių Chartoje, kuriai vykdyti Lietuvių bendruomenė ir buvo įsteigta. Tiesa, šį tą darė Kanados Lietuvių bendruomenė. Jos valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas parašė raštą Lietuvos valdžiai. Jį paskelbė Lenkijos lietuvių žurnalas "Aušra" 1998 nr. 24. Buvo siunčiami ir protesto laiškai, kurių organizavimo darbavosi ir PLB valdybos narys kun. Edis Putrimas. Tačiau daugiau nei apie PLB valdybos, nei apie kitų kraštų Lietuvių bendruomenių veiklą šioje

srityje nesigirdi. Ar taip nieko ir nesirengiama daryti?

Nors sienos apsaugos užkarda jau įsteigta, bet Lenkijos prezidento pažadas ją iškelti ir dėl to kilę atgarsiai iš naujo atidaro duris veiklai ir rodo, kad, visiems sujudus ir prie punskiečių kovos stipriai prisidėjus, iš Lenkijos vykdomosios valdžios išreikalautume Kwasnievskio pažadą vykdyti. Šią veiklą organizuoti ir jai vadovauti turėtų PLB valdyba. Pirmiausia ji turėtų parašyti raštą Lenkijos vykdomajai valdžiai, reikalaudama vykdyti valstybės vadovo pažadą. Rašto nuorašus su atitinkamais lydraščiais turėtų išsiuntinėti Lenkijos ambasadoms lietuvių gyvenamuose kraštuose. Tuose kraštuose gyvenantys PLB valdybos nariai kartu su vietinių bendruomenių vadovais turėtų kreiptis į Lenkijos ambasadas ir išsireikalauti asmeniškų pasikalbėjimų su ambasadoriais. Kitų kraštų bendruomenių valdyboms PLB valdyba turėtų parašyti bendrą raštą, įpareigojantį jas kreiptis į jų gyvenamuose kraštuose veikiančias Lenkijos ambasadas. Gausėnių bendruomenių, o ypač JAV, Kanados, Australijos, Vokietijos padaliniai – apygardos, apylinkės – taip pat turėtų parašyti Lenkijos ambasadoriams laiškus, reikalaujančius paveikti savo vadovus vykdyti prez. Kwasnievskio pažadą ir užkardą iš Punksko iškelti.

Susitarusi su Lenkijos Lietuvių bendruomenės vadovybe, PLB valdyba pati turėtų kreiptis ir į tarptautinių organizacijų – Jungtinių Tautų, Europos Tarybos ir pan. žmogaus teisių įstaigas. Prancūzijos Lietuvių bendruomenės valdyba galėtų artimiau bendradarbiauti ir su lenkiško žurnalo "Kultūra" redaktoriais, jau parodžiusiems savo palankumą punskiečiams. Per jį gal galima būtų ir stipriau paveikti Lenkijos ambasadą Paryžiuje. JAV Lietuvių bendruomenė turėtų kreiptis ir į gausiausią lenkų organizaciją užsienyje – Amerikos lenkų kongresą, kuris jau viešai pareiškė remias Lietuvos pastangas įstoti į NATO.

Taigi, reikia tik noro veikti. Tokį ratą PLB valdybai užsukus, žymiai geriau pasijustų ir organizuota Lenkijos Lietuvių bendruomenė, ir šalia jos stovintieji lietuviai, supratę, kad visgi jie dar nėra palikti vieni likimo valiai.

Bronius Nainys

PASAULIS IR LIETUVA

* **PREZIDENTO PATARIMAS.** Latvijos centrinis bankas sekmadienį nusprendė laikinai sustabdyti ketvirtojo pagal dydį šalies banko "Rigas Komercbanka" veiklą. "Rigas Komercbanka" pernai dėl Rusijos krizės prarado apie 23 mln. latų (156 mln. litų) investicijų, o bendri banko nuostoliai siekė apie 30 mln. latų (52.5 mln. dol.). Latvijos centrinio banko duomenimis, 27.5 proc. šio banko aktyvų, kurių bendra suma siekia 285 mln. JAV dolerių, vis dar išaldyta Rusijoje. Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis, kalbėdamas per radiją, apgailestavo, kad "Rigas Komercbanka" buvo taip susijęs su Rusija. Jis patarė šalies bankams ir kompanijoms su šia šalimi turėti kuo mažiau reikalų. (LETA, ELTA, BNS)

* **RINKIMAI ESTIJOJE.** Estijos respublikinė rinkimų komisija paskelbė oficialius parlamento rinkimų rezultatus. 101 vietos parlamente: Centro partija gavo 28 vietas, Tėvynės Sąjunga – 18 vietų, Reformų partija – 18 vietų, Nuosaikiųjų partija – 17 vietų, Koalicinė partija – 7 vietas, Valstiečių partija – 7 vietas, Jungtinė liaudies partija – 6 vietas. (BNS)

* **PO RINKIMŲ.** Estijos Nuosaikiųjų partijos, Reformų partijos ir Tėvynės sąjungos vadovai pasirašė koalicijos sutartį. Koalicijos narės susitarė, kad naujuoju šalies premjeru turi tapti Tėvynės sąjungos pirmininkas Martas Laaras, o ministrų postai turi būti paskirstyti partneriams po lygiai. Koaliciją sudariusios partijos susitarė siekti Estijos narystės ES, NATO ir ES, o šalies išlaidas gynybai palaipsniui padidinti iki 2 %. (ETA, INTERFAX/BNS)

* **RUSIJOS POZICIJA.** Rusijos prezidento atstovas spaudai Dmitrijus Jakuškinas pažymėjo, kad prezidento Boriso Jelcino pozicija dėl naujų narių įstojimo į NATO "buvo ir lieka neigiamą". Tokia pat pozicija išreikšta ir Rusijos URM pareiškime. Kaliningrado srities gubernatorius Leonidas Gorbėnka žurnalistams pažymėjo, kad, Lenkijai oficialiai įstojus į NATO, Kaliningrado sričiai gali kilti problemų. Tai muitų, pasienio klausimai, kurie dar labiau paaštrės Lenkijai įstojus į ES. "Lenkijos įstojimas į NATO – tai dėsningas ir negrįžtamas Europos vienijimosi procesas, ir draugiški Kaliningrado srities ir kaimynų santykiai nuo to nepablogės", – žurnalistams teigė Kaliningrado srities Dūmos pirmininkas Valerijus Ustiušovas. Rusijos Baltijos laivyno vadas admirolas Vladimiras Jegorovas žurnalistams pareiškė, kad dėl Lenkijos įstojimo į NATO nebus stiprinama karinė grupuotė Kaliningrado srityje, nebus perkliamos karinės pajėgos. (BNS)

* **JAV PREZIDENTO SVEIKINIMAI.** Baltieji Rūmai išplatino JAV prezidento Bill Clinton pareiškimą, kuriame Lenkija, Čekija ir Vengrija sveikinamos tapusios NATO narėmis. Paminėdamas balandžio 23 d. įvyksiantį NATO viršūnių susitikimą, B. Clinton teigė, jog bus patvirtintas aljanso pasiryžimas, kad nauji nariai nebūtų paskutiniai. NATO valstybės sutaria, jog reikalingi nauji konkretūs sprendimai, rodantys organizacijos pasiryžimą ir toliau likti atvira galimiems nariams. Tokių signalų laukia Rumunija, Slovėnija, Slovakija, Bulgarija ir trys Baltijos valstybės. (REUTERS)

* **KAS BUS NEPASIRUOŠĘS?** Latvijos premjeras Vilis Krištopanas interviu laikraščiai "The Baltic Times" pareiškė, kad Latvija, kaip ir Estija bus pasirengusi įstoti į ES 2003 m. pradžioje. "Tačiau, nežinau, ar bus pasirengusi ES", – teigė Latvijos premjeras. (BNS)

* **PAVYZDYS.** Penktadienį Bulgarijos parlamentas priarė vyriausybės ketinimams neuždaryti Kozlodujaus atominės elektrinės, nežiūrint, kad to reikalauja ES. Europos Sąjunga teigia, kad Bulgarija išpareigojusi uždaryti šią elektrinę, ir tai būtina saugumo sumetimais. Tačiau vyriausybės nuomone, labai daug padaryta tobulinant reaktorius ir jie gali tarnauti iki numatytos eksploatacijos pabaigos. (REUTERS)

* **AR ĮVYKS RINKIMAI?** Gudijos (Baltarusijos) prezidentas pareiškė, kad išankstinių prezidento rinkimų šalyje nebus. Pasak A. Lukašėnos, jo patarėjai rekomenduoja jam dalyvauti opozicijos rengiamuose rinkimuose, kurie numatyti gegužės 16 d., bet jis mano, kad tam nėra pagrindo. Lukašėnka įsitikinęs, kad laimėtų rinkimus. (INTERFAX-ZAPAD)

"BelaPAN" agentūros surengtos apklausos (1999 03 03-05) duomenimis, 55 proc. apklaustų Minsko gyventojų pasisakė už prezidento rinkimų surengimą 1999 metais, 25 proc. – 2001 m., 20 proc. – neturėjo nuomonės. (BelaPAN)

* **PRIJUNGIMAS.** Rusijos pirmasis vicepremjeras Vadimas Gustovas informavo žurnalistus Maskvoje, kad šiuo metu baigiami ruošti dokumentai, pagal kuriuos bus sudaryta Europos Sąjungos galiojančiais principais pagrįsta vieninga Rusijos ir Baltarusijos sąjunginė valstybė. Pasak V. Gustovo, ruošiamuose dokumentuose numatoma sudaryti panašius į ES viršvalstybinius valdymo organus, taip pat kalbama apie vieningą valiutą. (INTERFAX)



Žiemos ramybė.

R. Kisieliaus nuotr.

ENERGETIKOS PUSLAPIS LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

1

Simas F. Jurgutis

Didieji energetikos šaltiniai – nafta, gamtinės dujos, uranas, anglis – išsidėstę ke- liuose žemės rajonuose, bet energija reikalinga visiems. Tik vandens energijos ištekliai – upių srovės, yra labiau visiems prieinami. Yra ir ki- tų, bet praktiškai mažiau nau- dojamų šaltinių, kaip saulė, vėjas, mediena, įvairūs skalū- nai. Bet be pagrindinių šalti- nių šiais laikais net mažai iš- sivysčiusios šalys apsieiti ne- gali. Galingosios valstybės prie didžiųjų šaltinių veržiasi net ginkluota jėga. Ne dėl ko kito, bet dėl naftos Amerika Persų įlankoje ir aplinkinėse šalyse laiko dideles karines jėgas. Bet čia veržiasi ir pa- saulinio masto nusikalstamos grupuotės, kurios apgavystė- mis, papirkimais ir žudynė- mis užvaldo didelius turtus. Nešvarius, nusikaltimų keliu įgytus pinigus "išplauti" per- kelia dažniausia į britų *Vir- gin Islands* salyną, kur pilna fiktyvių verslo bendrovių ir pinigų "skalbyklų".

Energetikos "ministras" Lietuvoje

Didžiosios valstybės turi energetikos ministerijas, ku- rios rūpinasi apgalvotu ener- getikos išteklių paskirstymu, naudojimu ir įvairių energijos rūšių gamyba.

Lietuvoje oficialaus ener- getijos ministro nėra, bet tas pareigas faktiškai atlieka Jo- navos chemijos gamyklų kompleksą "suprichvatiza- vęs" Bronislovas Lubys, Lie- tuvos pramoninkų asocia- cijos pirmininkas. Jo atstovas Amerikoje yra Voldemaras Kančas (Kanchas), buvęs so- vietų ambasados Vašingtone aukštas pareigūnas, užsienio tarnybai Maskvoje specialiai paruoštas asmuo. Gal ir nega- lime pilnai pritarti žurnalistui Valdui Vasiliauskui, kad ne Vilnius, bet Jonava yra tapusi Lietuvos sostine ("Ekstra", 1999-02-08), bet kad ten yra įsikūrus Lietuvos energetikos "ministras", abejoti negalima. Kitą to paties žurnalistu teigi-

mą, kad "nūnai Gedimino or- dino kavalierius B. Lubys sė- di Gedimino Vagnoriaus de- šinėje", vargu, ar kas galėtų paneigti.

Energetika vilioja sukčius

Lietuva urano ir gamtinių dujų neturi, naftos ištekliai – nedideli, o dabartiniai grėži- niai – nepelningi. Branduo- linis kuras Ignalinos atomeinei elektrinei ir gamtinės dujos tiekiamos iš Rusijos. Iš Ru- sijos vamzdžiais teka ir nafta į Mažeikių gamyklą. Lietuva pagamina daug elektros. Vi- daus rinkoje visos nesunau- doja, lieka ir eksportui. Dau- giausia jos nueina į kaimyni- nes šalis: Gudiją (Baltarusi- ją), Latviją, Karaliaučiaus sri- tį. Rusija terorizuoja Lietu- vą, laikas nuo laiko sustabdy- dama dujų ir naftos tiekimą, o su Lietuvos elektra elgiasi priešingai: visomis jėgomis stengiasi ją išlaikyti Volgos jungtinės energetikos siste- moje, vadinamoje "Volgos kaskada". Nori laikyti priri- štą, kad vėl galėtų terorizuoti: tai pirkti, tai nepirkti, o už nupirktą neatsiskaityti. Rusija sabotuoja du Lietuvos ener- getikai svarbius projektus: Būtingės naftos terminalo statybą, kad Lietuva negalėtų betarpiškai energetikos produktais prekiauti su Vaka- rais, ir elektros linijų per Lenkiją tiesimą į Vakarus, kad Lietuva neturėtų pelnin- gos rinkos Vakaruose. Kol tie projektai nebus įvykdyti, tol Lietuva bus Rusijos energeti- kos sistemos nelaisvėje. Ir apie šalies ekonominio ger- buvio greitą pakilimą kalbėti negalima.

Bet Maskva savo kės- lams įgyvendinti turi talki- ninkų ir Lietuvoje. Būtingės terminalo statybos ir elektros linijos tiesimo į Lenkiją pro- jektai stabdomi, atsiskaity- mas už parduotą elektros energiją Baltarusijai sujauk- tas. Sudrumstuose energeti- kos vandenyse atsirado ryk- lių.

Praėjusių metų sausio 26 d. buvo pasirašyta trišalė su- tartis dėl elektros energijos pardavimo Baltarusijai. "Tre- čioji" šalis buvo neaiškios kilmės bendrovė "Baltik Shem". Baltarusija už Lie- tuvos elektrą nesumokėjo apie 400 mln. litų. Į žurnalis- tų klausimą, kodėl "Lietuvos energija" negalėjo be tarpi- ninkų sutarties pasirašyti, premjeras atsakė, kad be tar- pininkų Baltarusija išvis Lie- tuvos elektros nebūtų pirkusi.

Valstybės kontrolės kvo- tų skyrius už sukčiavimą stambiu mastu "Lietuvos energijai" iškėlė bylą. Tuoj "Lietuvos energijos" gen. di- rektoriaus kėdėje atsirado ištikimas Lubio bendradarbis J. Jurgutis, o prieš Prezidento kandidatą į valstybės kontro- lieriaus vietą visa partine drausme išėjo konservatorių partija. Balsuoti buvo vežami sergantys partijos nariai. Du kartus Prezidentas siūlė tą pa- tį kandidatą, du kartus val- dančioji koalicija jį atmetė. Vėlyvesnieji įvykiai patvir- tino įtarimą, kad tai vietai konservatoriai turėjo savo kandidatą, kuris pradėtų bylą "Lietuvos energijai" nutrauk- tų. Negalėdami savo žmogumi pakeisti valstybės kontro- lierių, kažkieno sprendimu bylos vedimą perdavė į gene- ralinio prokuroro K. Pėdny- čios rankas, o šis kovo 11 d. bylą nutraukė. Nusikaltimas yra, bet nusikaltėlių nėra, ir jų neieškoma.

Ne tik "Lietuvos energi- ją" per J. Jurgutį kontroliuoja B. Lubys, bet ir kituose svar- biose energetikos postuose sėdi jo žmonės. Pats svar- biausias postas – ūkio minis- terija, kurią valdo ministras Vincentas Babilius.

Memorandumas

Paslaptį, kodėl valstybės valdyme Pamoninkų konfe- deracijos prezidentas B. Lu- bys turi beveik neaprėžtą ga- lią, ypač energetikos reika- luose, atskleidžia jo su kon- servatorių partija 1996 m. pa- sirašytas memorandumas. Tai jam suteikia teisę dalyvauti vyriausybės veikloje. Partijos pirmininkas Vytautas Lands- bergis tada padarė pareiški- mą, kad Vagnorius pasirašęs, su juo nepasitaręs. Koalicijos partneriai krikščionys demo- kratai irgi nepadėjo parašo ir atsakomybę už pasekmes pa- liko konservatoriams.

Ilgainiui tas memorandu- mas liko pamirštas. Tik B. Lubys jo nepamiršo. Šių me- tų pradžioje iškilus sukčiavi-

(Nukelta į 6 p.)

LIETUVIŲ FONDO 1998 METŲ PELNO PASKIRSTYMAS

(Pabaiga. Pradžia - 11 nr.)

3. Karaliaučiaus, Suvalkų ir Gardino liet. mokyklų mokytojų susibuvimui	615
4. University of Washington Baltic Studies Program "matching funds"	10,000
5. Galerijai – lietuviškomis knygoms platinti JAV bibliotekose	850
6. Lietuvių fondo valdybai – Lietuvos mokyklų vadovėliams premijuoti	4,000
7. Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui – mokslininkų darbams	5,000
8. Konferencijai "Tomizmas – istorija ir dabartis"	1,500
9. Rasai Mažeikaitei moksliniam darbui Margurg'e	1,000
10. Knygų leidimui:	
a) Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui "Aleksandras Stulginskis, President of Lithuania, Prisoner of the Gulag" ("matching funds")	3,500
Dr. M. Gimbutienės "The Prehistory of Lithuania"	10,100
b) PLB valdybai:	
"Lietuvos kovų ir kančių istorija"	20,000
"PLB istorija"	15,000
c) "Į laisvę" fondui:	
"Lithuania Against Soviet and Nazi Imperialism"	9,500
d) Pedagoginiam Lituanistikos institutui:	
"Šiaurės Amerikos lietuvių švietimas"	3,000
e) JAV LB Krašto valdybai:	
dainų vadovėliui paruošti	1,600
"Study and Research Opportunities in USA"	3,350
f) Šiaurės Amerikos Lietuvių muzikų sąjungai "Pasaulio lietuviai chorvedžiai"	3,750
	69,800
Iš viso mokslui	103,765
Iš viso kultūros reikalams	49,265

VISUOMENINIAMS REIKALAMS

1. JAV LB Krašto valdybai:	
a) konferencijai "Atnaujinta bendruomenė žengia į 2000 amžių"	5,000
b) prisijungimui prie "Baltic News Service"	1,500
c) įkurti JAV LB "web site"	500
d) aplinkraščio "Tinklas" leidimui	2,000
e) Lankstinukui lietuvių kalba	5,000
f) Lankstinukui anglų kalba	4,000
	18,000
2. Pasaulio Lietuvių archyvo išlaikymui	10,500
3. JAV LB Kultūros Tarybai (spaudos prenumeratų platinimui)	3,500
4. JAV LB Socialinių Reikalų tarybai:	
a) paremti vyresniųjų centrą Čikagoje	10,000
b) studentų darbams	3,000
c) "Vaikų vilties" studentų darbams	2,000
d) "Vaikų vilties" ortopedinių instrukcijų vaizdajuostei paruošti	1,500
	16,500
5. JAV LB Lemonto apylinkei, Socialinių reikalų skyriui	3,000
6. Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjungos suvažiavimui	1,000
7. PLB Valdybai	
a) Rytų kraštų pirmininkų dalyvavimui LB ir PLJS konferencijoje	2,000
b) Pietų Amerikos 1999 jaunimo stovyklai	3,200
c) studentų darbams	2,300
d) PLB archyvų tvarkymui	1,200
e) Lietuvos radiofono archyvo tvarkymui	1,800
f) knygų persiuntimui į Lietuvą	1,400
	11,900
8. Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungai:	
a) 1998 sąskrydžio paruošimui	2,000
b) Pasiruošimui X Kongresui	2,000
	4,000
9. "Pasaulio lietuviui", studentų darbams	2,000
10. "Filadelfijos LB balso" radijo laidoms paremti	3,000
11. Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui:	
a) Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvui	3,000
b) centro patarnavimams	3,000

(Nukelta į 6 p.)



M. Mažvydo bibliotekos darbuotoja Genutė Jakubaitytė, atvykusi padėti į Jaunimo centrą. Šalia – fotografas, lietuviškos spaudos talkininkas Zigmas Degutis. E. Šulaičio nuotr.

ENERGETIKOS PUSLAPIS LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

(Atkelta iš 5 p.)

mui stambiu mastu, parduo-
dant elektros energiją Balta-
rusijai, memorandumas vėl
prisimintas.

Krikščionių demokratų
partijos sekretorius Algis Ka-
šėta kovo 2 d. pareiškė: "No-
rime priminti visuomenei,
kad Krikščionių demokratų
partija neturi nieko bendra su
konservatorių ir Pramoninkų
konfederacijos pasirašytu
memorandumu... Krikščio-
nys demokratai neprisiima
atsakomybės už konservato-
rių ir Pramoninkų konfeda-
cijos memorandumo sukeltus
padarinius". Premjeras per
savo spaudos tarnybą oficia-
liu biuleteniu paskubėjo

bendrybėmis įrodinėti to me-
morandumo palaimą ir apkal-
tino krikščionis demokratų,
kad pareiškimą padarė, me-
morandumo neskaite.

Krikščionys demokratai
klysta, manydami, jog užten-
ka pareiškimo, kad "nieko
bendra" neturėtų su memo-
randumu. Pareiškimu galima
nusiplauti rankas ("švarių
rankų politika"), bet ne atsaka-
komybę. Juk memorandumas
davė B. Lubiui ne tik teisę
"dalyvauti vyriausybės veik-
loje", bet įteisino dar ir kitą
pažadą: nei Seimas, nei Vy-
riausybė neperžiūrės ir ne-
keis įvykdytų valstybės val-

dyto turto privatizavimo
rezultatų. B. Lubys, būda-
mas LDDP vyriausybės mi-
nistru pirmininku, pasirūpino
priimti įstatymus, kad "teisė-
tai" galėtų "prichvatizuoti"
komunistinės valdžios valdy-
tas nuosavybes, o Vagnorius
Seimo ir Vyriausybės vardu
įsipareigojo to "prichvatiza-
vimo" nebetikrinti ir nebe-
keisti.

Vien "prekyba" su Balta-
rusija per vienerius metus
Lietuvai atnešė 80 mln. dol.
nuostolių. O kokius nuosto-
lius neša Būtingės terminalo
statybos ir elektros linijos tie-
simo per Lenkiją į Vakarų
sabotavimas?

Atostogaukite Punske

Pastaruoju laikotarpiu
Suvalkų trikampio Punksas
išgarsėjo dėl ten prieš gyven-
tojų valią steigiamos Lenki-
jos pasienio policijos užkar-
dos. Šią problemą spęs Len-
kijos Administracinis teis-
mas.

Punsko valsčiaus ir para-
pijos ribos nesutampa. Smalė-
nai yra Punsko valsčiuje,
tačiau sudaro jie atskirą para-
pijos centrą. Šiai parapijai
priklauso keli Punsko vals-
čiaus kaimai. Punsko valsčiu-
je esama kaimų, kurie pri-
klauso dar ir Seinų parapijai.
Antra vertus, Punsko parapi-
jai priklauso keli Šiplieskių
valsčiaus kaimai.

Punsko parapijoje yra 38
kaimai su 4100 parapijiečių.
Labai gražus yra Punsko
apylinkių kraštovaizdis. Čia
nuo amžių savo žemėje gyve-
nantys lietuviai pasižymi
darbštumu, nagingumu, yra
sumanūs, aktyviai dalyvauja
saviveikloje, tuo būdu palai-
kydami ir puoselėdami savo
tėvų papročius ir kultūrą.

Pačiame Punske įsisteigę
valsčiaus ir parapijos centrai.
Nuo 1956 metų dirba čia Lie-
tuvų kultūros namai ir lietu-
vių gimnazija, kuriai suteik-
tas Kovo 11-osios vardas.
1957 metais čia įvyko stei-
giamasis Lietuvos visuome-
ninės kultūros draugijos su-

važiavimas. Nuo 1991 metų
veikia čia dar ir lietuviškoji
"Aušros" leidyklos spaus-
tuvė. Punksas kas dvi savaitės
išeina "Aušra" <<http://www.olecko.ids.pl/~ausra>>. Nuo
1992 metų kasmet vyksta
"Klojimo teatrų festivalis".
Be to, veikia ir Juozo Vainos
etnografinis muziejus. Kuria-
mas ir etninės kultūros cent-
ras. Nuo 1995 metų vyksta
Lenkijos tautinių mažumų
susitikimai. 1996 metais pra-
dėjo dirbti Suvalkų muzikos
mokyklos filialas.

Lietuvių kultūros na-
muose dirba kaimo kapela
"Klumpė", choras "Dzūkija",
choreografinis sambūris "Jot-
va", klojimo teatras. Punsko
pradinėje mokykloje ir gim-
nazijoje veikia meno sambū-
riai: vokalinis "Ulbuonėlės"
ir folklorinis "Šalcinėlis".
Veikia ir suaugusiųjų etno-
grafinis sambūris "Gimtinė".
Punsko sambūriai yra pelnę
aukštus apdovanojimus Len-
kijoje ir Lietuvos centrinėse
apžiūrose, koncertavo įvai-
riuose Lenkijos ir Lietuvos
miestuose, Kanadoje ir Pran-
cūzijoje. Lietuviškoje savi-
veikloje gyvai reiškiasi Vait-
akiemio, Pristavonių, Kam-
pūčių, Agurkių, Valinčių,
Šlynakiemio, Ožkinių, Vidu-
girių, Pelelių, Navininkų,
Kreivėnų ir Vilkapėdžių kai-

mai. Įvairiais tarpsniais dirbo
ir tebedirba vaidintojų būre-
liai, kartais – šokėjų, muzi-
kantų bei dainininkų grupės.
Punsko mokyklų sportininkai
pasiekia gerų rezultatų vai-
vadijoje.

Punsko valsčiuje, be mi-
nėtosios Punsko gimnazijos,
dirba lietuviškos aštuonmetės
mokyklos Punkske (lietuvių ir
lenkų klasės), Vaitakiemyje,
Navininkuose, Pristavonyse
ir Vidugiriuose, o Smalėnuose
- lenkiškoji mokykla. Kai
kuriose iš jų moksleiviai da-
lyvauja saviveikloje. Žemdir-
bystės ir kaimo techninės bei
gamybinės infrastruktūros
požiūriu (telefonų tinklas,
vandentiekiai), visuomeninės
bei gamybinės paskirties pa-
statais, žemės ūkio technikos
kiekiu Punsko valsčius pir-
mauja vaivadijoje. Čia ėmė
prigyti Lenkijoje ir Vakarų
Europoje populiarius agrotu-
rizmas. Plečiasi privatūs
verslai. 1991 metais Punske
prasidėjo tarptautinės mugės
ir tarptautiniai ekonominiai
forumai, kurie davė pradžią
Suvalkuose veikiantiems
Lenkijos-Lietuvos ūkio rū-
mams.

Pagal Romo Vitkausko
medžiagą šią apybraižą pa-
ruošė iš Punsko kilęs

prof. **Valdas Samonis**
Toronto-Punksas

LIETUVIŲ FONDO 1998 METŲ PELNO PASKIRSTYMAS

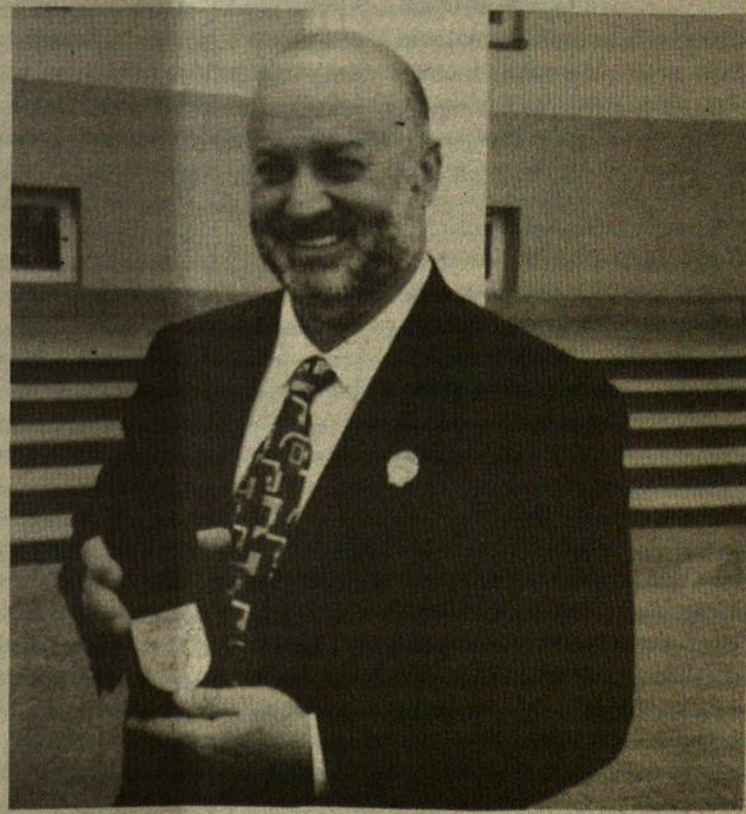
(Atkelta iš 5 p.)

c) studentų darbams	3,000
	9,000
12. Lietuvių fondo valdybai:	
a) studentų darbams	4,000
b) lietuvių spaudai: "Draugas", "Darbininkas", "Dirva", "Pasaulio lietuvis", "Lietuvių balsas", "Laiškai lietuviams", "Pensininkas", "Akiračiai", "Metmenys", "Varpas", "Vytis", "Skautų aidas", "Į laisvę", "Naujoji viltis", "Bridges", "Observer", "Lituanus", "Tėviškės žiburiai"	25,000
c) lietuvių radijo laidoms	14,600
	43,600
13. Pasaulio Lietuvių Centrai:	
a) studentų darbams	2,000
b) Paminklui "Partizano motina" pastatymui	2,000
	4,000
14. "Dainavos" stovyklai paremti	8,000
15. LSS VIII tautinei stovyklai, pastovyklių programoms	5,000
16. "Neringos" stovyklai, jaunimo programoms	2,000
17. ŠALFAS, JAV sportininkams II Lietuvos tautinėje olimpiadoje dalyvauti	4,000
18. Lietuvių Jaunimo Centrai	7,500
19. "Kultūros židiniui" (NY)	2,000
20. Futbolo klubui "Lituanica", jaunimo programoms	1,500
21. Amerikos Lietuvių klubui Floridoje (knygų siuntimui Lietuvos bibliotekoms)	1,000
22. Skomanto fondui (knygų jaunimui leidybai)	4,000
23. "Americans For Due Process", studentų darbams	1,740
24. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai	1,000
25. "Vorutos" prenumeratai Mažojoje Lietuvoje	500
26. Rimai Žukauskaitei (dalyvauti "Cherry Blossom Festival")	500
27. Pagal įvairių fondų nurodymus	
a) Kleopo Girvilo fondas – Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui	600
b) LB Palm Beach apyl. Padėkos paminklo fondas	945
c) prel. J. Prunskio liet. fondas krikščionybės idealams ugdyti	10,000
d) prel. J. Prunskio premijų fondas lietuvių moteriai už krikščioniškų idealų ugdymą Lietuvoje	1,000
e) prel. J. Prunskio fondas "Darbininko" premijoms	1,000
f) prel. J. Prunskio fondas LSS jaunimo premijoms	1,000
g) prel. J. Prunskio fondas "Lietuvos dukterims"	1,000
h) prel. J. Prunskio fondas – Palaimintojo J. Matulaičio misijai	500
i) prel. J. Prunskio fondas – Pasaulio Lietuvių centrui paremti	750
	16,795
Iš viso visuomeniniams reikalams	185,535
Paskirstytas 1998 metų pelnas	666,753



Punsko lietuviai Klyvlendo lituanistinės mokyklos bibliotekoje. Centre - tuometinė biblio-
tekos vedėja Danutė Dundurienė.

J. Jasaičio nuotr.



Vienas iš "Vilties partnerystės" pradininkų – prof. John
DiStefano su gautu žymeniu. G. Sabataičio nuotr.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

VILNIAUS "LIETUVIŲ NAMAI"

KODĖL ŠYPSOSI MANO MOKYTOJA?

9 kl. moksleivis
Antanas Gubanovas

Rugsėjo pirmoji. Atidaru klasės duris. Klasė pripildyta saulės spindulių ir ryto gamtos kvapų. Ir dar viena staigmena: už stalo sėdi mokytoja ir ... šypsosi. Ji pasiilgo ir laukia mūsų...

Kartais mokytoja į klasę įeina rimta, susirūpinusi, bet kai įsitikina, jog mes stropiai atlikome visas užduotis, jos veide pasirodo dėkinga šypsena. Mokytoja laiminga, kad jos pastangos nenuėjo vel-

tui...

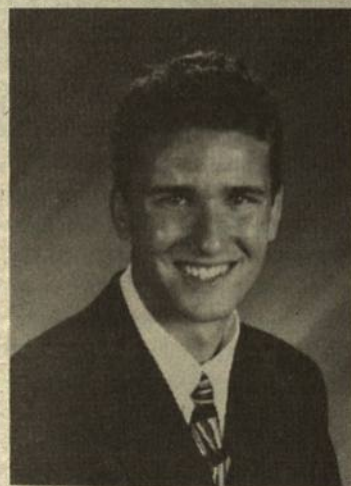
...Aktų salė pilna mokinių, svečių, pedagogų. Mokytoja jaudinasi: ar pasiseks man scenoje raiškiai padeklamuoti mylimo poeto eiles? Aš stengiuosi ir mokytojos veidą nutvieskia šypsena. Ji patenkinta mano sėkme. Lengviau atsikvėpiu ir aš.

...Žiema. Atrodo, jog tyliai krintančios snaigės sustabdė laiką. Imu svajoti apie

pavasari, vasarą ar dar ką... Po kurio laiko atsisuku į mokytoją. Ji jau seniai pastebėjo, kad nieko negirdžiu, bet nebėra. Ji tik žiūri į mane ir šypsosi. Ji supranta mane...

Dažnai mokytoją matau išeinančią iš mokytojų kambario su žurnalu rankose. Ji šypsosi. Įdomu, kodėl? Kas vyksta ten, už tų durų? Galia tik spėlioti. Bet manau, kad mano Mokytojai ten gera...

ABITURIENTAI 1998 metai



MINDAUGAS IDZELIS

Mindaugas 1998 metais

baigė *Notre Dame Cathedral Latin* gimnaziją ir dabar studijuoja *Rochester Institute of Technology, New York* valstijoje.

Mindaugas baigė Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir lankė "Švyturio" lituanistinio ugdymo kursus. Priklausė ateitininkų ir skautų organizacijoms. Vasaros stovyklose buvo vilkiukų vadovu Dainavoje. Mindaugas ilgus metus žaidė Klyvlendo LSK "Žaibas" krepšinio komandoje.

VYTENIS MAŠČINSKAS

Vytenis 1979 m. gimė Kaune. Būdamas 15-os metų, su šeima atvyko į Ameriką. Nors pradžioje buvo sunkumų su anglų kalba, tačiau jis šią kliūtį nugalėjo ir mokėsi gerai. Mėgo žaisti krepšinį, domėjosi automobiliais ir net mokėjo susiremontuoti, jei prireikdavo. 1998 metais baigė *Lakewood High School*.

Vytenis visuomet buvo jautrios sielos. Jis nusprendė studijuoti mediciną ir tapti gydytoju. Pradėjo studijas Lietuvoje, Medicinos Akademijoje (dabar - universitete). Ten yra grupė studentų iš įvairių pasaulio šalių, kurie mokoma anglų kalba. Šiuo metu mokslu jis yra labai patenkintas ir noriai tęsia studijas. Laisvesniu laiku žaidžia krepšinį, savaitgaliais plaukioja baseine. Siunčia visiems geriausius linkėjimus.

Privačią anglišką katalikišką mokyklą. Tai kūrybiškumą, tvarką ir daugiakalbystę lavinanti mokykla. Mokyklos dvasią palaikė trys katalikų vienuolės, atvykusios iš Amerikos po Antrojo pasaulinio karo. Simona mokėsi angliškai, suomiškai, švediskai ir prancūziškai. Būdamas penktajame skyriuje, ji laimėjo pirmąją vietą mokyklos dailiojo skaitymo konkurse.

Simona išmoko austi, piešti ir vaidinti. Labai dažnai mokykloje buvo ruošiami vaidinimai, ant visų koridorių sienų kabėjo vaikų piešiniai, o linksmos skulptūros pasitikdavo jau prie durų. Simona

(Nukelta į 8 p.)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI



Raimonda Mikatavage
16

Jeigu namas sudega ar ištinka kita nelaimė, tiek jūsų, tiek ir paskolą namui įsigyti suteikusių institucijos turtas yra apsaugotas. Patarina įsigyti polisą, kuriame numatyta kompensacija pilnai padengtų namo atstatymo išlaidas (replacement cost coverage). Toks draudimas už 100.000 dolerių vertės namą gali kainuoti apie 200 dolerių per metus. Galite gauti nuolaidą, jeigu namo (nuomininko) apdraudą suderinsite su savo automobilio draudimu.

Sveikatos apdrauda

Skirtingai nei daugelyje šalių, JAV nėra visiems piliečiams galiojančio valstybinio sveikatos draudimo. Todėl sveikatos apdrauda yra nepaprastai svarbi. Jeigu staiga rimtai susirgtumėte patys arba kuris nors jūsų šeimos narys, galite turėti tiek išlaidų, kad sužlugsite finansiškai. Jeigu jūsų darbdavys nesuteikia sveikatos apdraudos, privalote apsidrausti patys. Atsižvelgdami į savo sveikatos būklę, pamąstykite apie tokią draudimo sutartį, kurioje numatytas didelis jūsų pačių įnašas (deductible). Tai yra ta pinigų suma, kurią privalėsite kasmet mokėti patys, kol draudimo kompanija pradės kompensuoti gydymo išlaidas. Šitaip apsidraudę, galėsite tikėtis, jog pagrindinės gydymo išlaidos bus kompensuotos, o mėnesinės draudimo įmokos bus mažesnės. Pavyzdžiui, už visai šeimai galiojančią sveikatos apdraudą pasirinkus 100 dolerių įnašą (deductible), per mėnesį gali tekti mokėti po 375 dolerių įnašą, tereikės mokėti 130 dol. per mėnesį. Taip pat galite pasirinkti didelį įnašą sau ir mažesnę vaikams. Draudimo kompanija "Blue Cross/Blue Shield" siūlo skirtingus sveikatos apdraudos planus skirtingiems šeimos nariams. Turėkite omenyje, jog neturėdami jokios sveikatos apdraudos, galite būti priversti mokėti už medicinines pagalbos paslaugas iš anksto arba

jums gali būti atsisakyta suteikti šią pagalbą.

Nedarbingumo apdrauda

Nedarbingumo apdrauda bus jūsų pajamų šaltinis, jeigu tapsite neįgalūs ir nepajėgsite dirbti. Tikimybė tapti neįgaliu yra kur kas didesnė, nei ankstyva mirtis. Pasirinkite tokią nedarbingumo apdraudą sutartį, kurios sąlygose numatyta, jog bus išmokamos kompensacijos tol, kol galėsite vėl normaliai dirbti savo darbą. Apdraudos kaina priklausys nuo jūsų amžiaus, darbo pobūdžio, nuo to, ar jūs rūkote bei kitų faktorių. Jeigu būtumėte stipriai sužaloti, galite tikėtis ir socialinio draudimo išmokų.

Gyvybės apdrauda

Jeigu pagrindinės šeimos pajamos yra jūsų uždarbis, labai patartina įsigyti gyvybės apdraudos polisą. Jeigu jūsų sutuoktinio pajamos yra pakankamai didelės, gyvybę galite apsidrausti vėliau, kad sutaupytumėte pinigų. Gyvybę apdraudusi kompanija išmokės kompensaciją šeimai jūsų mirties atveju. Todėl šią draudimo rūšį reikėtų vadinti "mirties", o ne gyvybės apdrauda.

Įsigykite vadinamąjį terminuotą polisą (term policy), o ne draudimą iki gyvenimo pabaigos. Už 100 000 dolerių draudimo polisą per metus gali tekti mokėti nuo 130 iki 700 dolerių. Tai priklausys, kaip jau minėta, nuo jūsų amžiaus, nuo to, ar rūkote ir pan. Jeigu esate vienintelis šeimos aprūpintojas, privalote pasirūpinti, kad šeima, jums mirus gautų bent penkis vidutinius metinius jūsų atlyginimus. Jeigu šeima neturi jokių kitų pastovių pajamų ir gaus mažesnę kompensaciją, jai bus sunku pergyventi šią tragediją. Rekomenduočiau šias dvi gyvybės draudimo kompanijas, parduodančias draudimo paslaugas telefonu: "USAA life" (tel. 1 - 800-531-8000) ir "Ameritas" (tel. 1-800-552-3553).

Prieš įsigydami draudimo polisą ir pasirašydami bet kokius dokumentus, paskambinkite į vertinimo (reitingų) agentūrą "Standart & Poor" – (S&P) telefonu 1-212-208-1527 arba į agentūrą "Moody" tel. 1 - 212-533-0377 ir sužinokite savo draudimo kompanijos dabartinį įvertinimą (reitingą). Rinkitės tas kompanijas, kurių reitingas – "A".

(Tęsinys – kitame numeryje)



SIMONA AUGYTĖ

Simona Augytė gimė 1980 metais lapkričio 13 d. Vilniuje. Mažutė buvo rėksnė ir labai įnoringa. Mėgo būti apsupta senelių, tetulių ir kitų artimų giminaičių, su jais dainuodavo ir šokdavo. Migdydami Simoną, uždėdavome jai ausines, kad klausytųsi ilgų lietuviškų poemų iš plokštelių. Buvome sukręsti, kai ji prieš savo ketvirtąjį gimtadienį pradėjo mintinai be sustojimo deklamuoti poetas, dar net nesuprasdama kai ku-

rių žodžių.

Su tėvu ji mieliai darė jogų pratimus. Todėl buvo labai lanksti. Sulaukusi ketverių metų, laimėjo didelį konkursą ir pateko į E. Motiejūnaitės vadovaujamą baleto studiją. Jai patiko šokti, nepabosdavo dažnos repeticijos ir pasirodymai. Namuose, derindama šokį ir poeziją, sukurdavo 1-1.5 valandos trukmės programą – savotišką vieno aktoriaus teatro spektaklį.

Išvažiavus į Suomiją (tuomet ji buvo devynerių metų), Simonai teko daug ko atsisakyti. Eilėraščius ir baleto pakeitė svetimų kalbų mokymasis. Vieną dieną iš bibliotekos ji parsinešė aštuonių skirtingų kalbų vadovėlius. Tarp jų buvo ir vienos Afrikos kalbos elementorius. Simona paaiškino supratusi, kad kalbos yra labai svarbios. Kurį laiką pasimokiusi pati, ji patyrė, kad angliškai sekasi geriau, nei suomiškai. Todėl ji pradėjo lankyti Helsinkio

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

VILNIAUS "LIETUVIŲ NAMAI"

KODĖL ŠYPSOSI MANO MOKYTOJA?

9 kl. moksleivis
Antanas Gubanovas

Rugsėjo pirmoji. Atidaru klasės duris. Klasė pripildyta saulės spindulių ir ryto gamtos kvapų. Ir dar viena staigmena: už stalo sėdi mokytoja ir ... šypsosi. Ji pasiilgo ir laukia mūsų...

Kartais mokytoja į klasę įeina rimta, susirūpinusi, bet kai įsitikina, jog mes stropiai atlikome visas užduotis, jos veide pasirodo dėkinga šypsena. Mokytoja laiminga, kad jos pastangos nenuėjo vel-

tui...

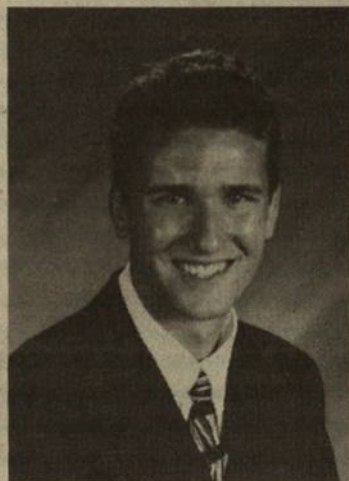
...Aktų salė pilna mokinių, svečių, pedagogų. Mokytoja jaudinasi: ar pasiseks man scenoje raiškiai padeklamuoti mylimo poeto eiles? Aš stengiuosi ir mokytojos veidą nutvieskia šypsena. Ji patenkinta mano sėkme. Lengviau atsikvėpiu ir aš.

...Žiema. Atrodo, jog tyliai krintančios snaigės sustabdė laiką. Imu svajoti apie

pavasari, vasarą ar dar ką... Po kurio laiko atsisuku į mokytoją. Ji jau seniai pastebėjo, kad nieko negirdžiu, bet nebara. Ji tik žiūri į mane ir šypsosi. Ji supranta mane...

Dažnai mokytoją matau išeinančią iš mokytojų kambario su žurnalu rankose. Ji šypsosi. Įdomu, kodėl? Kas vyksta ten, už tų durų? Galia tik spėlioti. Bet manau, kad mano Mokytojai ten gera...

ABITURIENTAI 1998 metai



MINDAUGAS IDZELIS

Mindaugas 1998 metais

baigė *Notre Dame Cathedral Latin* gimnaziją ir dabar studijuoja *Rochester Institute of Technology, New York* valstijoje.

Mindaugas baigė Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir lankė "Švyturio" lituanistinio ugdymo kursus. Priklausė ateitininkų ir skautų organizacijoms. Vasaros stovyklose buvo vilkiukų vadovu Dainavoje. Mindaugas ilgus metus žaidė Klyvlendo LSK "Žaibas" krepšinio komandoje.

VYTENIS MAŠČINSKAS

Vytenis 1979 m. gimė Kaune. Būdamas 15-os metų, su šeima atvyko į Ameriką. Nors pradžioje buvo sunkumų su anglų kalba, tačiau jis šią kliūtį nugalėjo ir mokėsi gerai. Mėgo žaisti krepšinį, domėjosi automobiliais ir net mokėjo susiremontuoti, jei prireikdavo. 1998 metais baigė *Lakewood High School*.

Vytenis visuomet buvo jautrios sielos. Jis nusprendė studijuoti mediciną ir tapti gydytoju. Pradėjo studijas Lietuvoje, Medicinos Akademijoje (dabar - universitete). Ten yra grupė studentų iš įvairių pasaulio šalių, kurie mokoma anglų kalba. Šiuo metu mokslu jis yra labai patenkintas ir noriai tęsia studijas. Laisvesniu laiku žaidžia krepšinį, savaitgaliais plaukioja baseine. Siunčia visiems geriausius linkėjimus.

Privačią anglišką katalikišką mokyklą. Tai kūrybiškumą, tvarką ir daugiakalbystę lavinanti mokykla. Mokyklos dvasią palaikė trys katalikų vienuolės, atvykusios iš Amerikos po Antrojo pasaulinio karo. Simona mokėsi angliškai, suomiškai, švediskai ir prancūziškai. Būdamas penktajame skyriuje, ji laimėjo pirmąją vietą mokyklos dailiojo skaitymo konkurse.

Simona išmoko austi, piešti ir vaidinti. Labai dažnai mokykloje buvo ruošiami vaidinimai, ant visų koridorių sienų kabėjo vaikų piešiniai, o linksmos skulptūros pasitikdavo jau prie durų. Simona

(Nukelta į 8 p.)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI



Raimonda Mikatavage
16

Jeigu namas sudega ar ištinka kita nelaimė, tiek jūsų, tiek ir paskolą namui išigyti suteikusių institucijos turtas yra apsaugotas. Patarina išigyti polisą, kuriame numatyta kompensacija pilnai padengtų namo atstatymo išlaidas (replacement cost coverage). Toks draudimas už 100.000 dolerių vertės namą gali kainuoti apie 200 dolerių per metus. Galite gauti nuolaidą, jeigu namo (nuomininko) apdraudą suderinsite su savo automobilio draudimu.

Sveikatos apdrauda

Skirtingai nei daugelyje šalių, JAV nėra visiems piliečiams galiojančio valstybinio sveikatos draudimo. Todėl sveikatos apdrauda yra nepaprastai svarbi. Jeigu staiga rimtai susirgtumėte patys arba kuris nors jūsų šeimos narys, galite turėti tiek išlaidų, kad sužlugsite finansiškai. Jeigu jūsų darbdavys nesuteikia sveikatos apdraudos, privalote apsidrausti patys. Atsižvelgdami į savo sveikatos būklę, pamastykite apie tokią draudimo sutartį, kurioje numatytas didelis jūsų pačių įnašas (deductible). Tai yra ta pinigų suma, kurią privalėsite kasmet mokėti patys, kol draudimo kompanija pradės kompensuoti gydymo išlaidas. Šitaip apsidraudę, galėsite tikėtis, jog pagrindinės gydymo išlaidos bus kompensuotos, o mėnesinės draudimo įmokos bus mažesnės. Pavyzdžiui, už visai šeimai galiojančią sveikatos apdraudą pasirinkus 100 dolerių įnašą (deductible), per mėnesį gali tekti mokėti po 375 dolerių, o pasirinkus 5000 dolerių įnašą, tereikės mokėti 130 dol. per mėnesį. Taip pat galite pasirinkti didelį įnašą sau ir mažesnę vaikams. Draudimo kompanija "Blue Cross/Blue Shield" siūlo skirtingus sveikatos apdraudos planus skirtingiems šeimos nariams. Turėkite omenyje, jog neturėdami jokios sveikatos apdraudos, galite būti priversti mokėti už medicinines paslaugas iš anksto arba

jums gali būti atsisakyta suteikti šią pagalbą.

Nedarbingumo apdrauda

Nedarbingumo apdrauda bus jūsų pajamų šaltinis, jeigu tapsite neįgalūs ir nepajėgsite dirbti. Tikimybė tapti neįgaliu yra kur kas didesnė, nei ankstyva mirtis. Pasirinkite tokią nedarbingumo apdraudą sutartį, kurios sąlygose numatyta, jog bus išmokamos kompensacijos tol, kol galėsite vėl normaliai dirbti savo darbą. Apdraudos kaina priklausys nuo jūsų amžiaus, darbo pobūdžio, nuo to, ar jūs rūkote bei kitų faktorių. Jeigu būtumėte stipriai sužaloti, galite tikėtis ir socialinio draudimo išmokų.

Gyvybės apdrauda

Jeigu pagrindinės šeimos pajamos yra jūsų uždarbis, labai patartina išigyti gyvybės apdraudos polisą. Jeigu jūsų sutuoktinio pajamos yra pakankamai didelės, gyvybę galite apsidrausti vėliau, kad sutaupytumėte pinigų. Gyvybę apdraudusi kompanija išmokės kompensaciją šeimai jūsų mirties atveju. Todėl šią draudimo rūšį reikėtų vadinti "mirties", o ne gyvybės apdrauda.

Išigykite vadinamąjį terminuotą polisą (term policy), o ne draudimą iki gyvenimo pabaigos. Už 100 000 dolerių draudimo polisą per metus gali tekti mokėti nuo 130 iki 700 dolerių. Tai priklausys, kaip jau minėta, nuo jūsų amžiaus, nuo to, ar rūkote ir pan. Jeigu esate vienintelis šeimos aprūpintojas, privalote pasirūpinti, kad šeima, jums mirus gautų bent penkis vidutinius metinius jūsų atlyginimus. Jeigu šeima neturi jokių kitų pastovių pajamų ir gaus mažesnę kompensaciją, jai bus sunku pergyventi šią tragediją. Rekomenduočiau šias dvi gyvybės draudimo kompanijas, parduodančias draudimo paslaugas telefonu: "USAA life" (tel. 1 - 800-531-8000) ir "Ameritas" (tel. 1-800-552-3553).

Prieš įsigydami draudimo polisą ir pasirašydami bet kokius dokumentus, paskambinkite į vertinimo (reitingų) agentūrą "Standart & Poor" – (S&P) telefonu 1-212-208-1527 arba į agentūrą "Moody" tel. 1 - 212-533-0377 ir sužinokite savo draudimo kompanijos dabartinį įvertinimą (reitingą). Rinkitės tas kompanijas, kurių reitingas – "A".

(Tęsinys – kitame numeryje)

1999 metai



SIMONA AUGYTĖ

Simona Augytė gimė 1980 metais lapkričio 13 d. Vilniuje. Mažutė buvo rėksnė ir labai įnoringa. Mėgo būti apsupta senelių, tetulių ir kitų artimų giminių, su jais dainuodavo ir šokdavo. Migdydami Simoną, uždėdavome jai ausines, kad klausytųsi ilgų lietuviškų poemų iš plokštelių. Buvome sukrėsti, kai ji prieš savo ketvirtąjį gimtadienį pradėjo mintinai be sustojimo deklamuoti poetas, dar net nesuprasdama kai ku-

rių žodžių.

Su tėvu ji mielai darė joga pratimus. Todėl buvo labai lanksti. Sulaukusi ketverių metų, laimėjo didelį konkursą ir pateko į E. Motiejūnaitės vadovaujamą baleto studiją. Jai patiko šokti, nepabosdavo dažnos repeticijos ir pasirodymai. Namuose, derindama šokį ir poeziją, sukurdavo 1-1.5 valandos trukmės programą – savotišką vieno aktoriaus teatro spektaklį.

Išvažiavus į Suomiją (tuomet ji buvo devynerių metų), Simonai teko daug ko atsisakyti. Eilėraščius ir baleto pakeitė svetimų kalbų mokymasis. Vieną dieną iš bibliotekos ji parsinešė aštuonių skirtingų kalbų vadovėlius. Tarp jų buvo ir vienos Afrikos kalbos elementorius. Simona paaiškino supratusi, kad kalbos yra labai svarbios. Kurį laiką pasimokiusi pati, ji patyrė, kad angliškai sekasi geriau, nei suomiškai. Todėl ji pradėjo lankyti Helsinkio

BIRUTĖ

(Istorijos papildymas)



Vladas Vijeikis

Kas bent kiek atsimena Lietuvos istoriją, tai žino, kad Lietuvos valdovo Kęstučio žmona Birutė buvo vaidilutė. Kęstučiui ji, kaip sakoma, įkrito į akį. Tai jis ją ėmė ir pasigrobė.

Nagrinėjant šį įvykį reikėtų suabejoti pagrobimu. Mat istorijoje nepasakyta, kad kriviai būtų priešinęsi ir kėlę triukšmą. O taip pat ir Birutė per daug nespurdėjo. Kas gi priešinsis, jeigu tave į pilį gabena ir joje tu būsi valdove. Birutė nebuvo iš kvailųjų. Bet apie tai metraščiuose neparašyta.

Taigi Birutė buvo atgabenta į Trakų pilį. Kaip Kęstutis vedė Birutę, kas buvo pabroliai ir pamergės, nėra žinių. Piršlio šiuo atveju nereikėjo. Poetas Silvestras Valiūnas (1809 m.) apie Birutę taip sako:

*Nebuvo ana kokia karalaitė,
Bet iš Palangos
vargdienė mergaitė.
Žemčiūgais brangiais
ir aukso auskarais
Negašavojos,
vaikščiojant pamariais.
Su savo darbo
marškiniais dėvėjo,
Trumpą rainuotą
sijoną turėjo.*

Taigi į Vienos balių nebūtų įleista.

Tą vargdienę mergaitę staiga užklupo didžiulės pareigos. Reikia pilį prižiūrėti. Reikia žvalgytis, kad tarnai ir tarnaitės kur pakampiais nėsnaustų. Reikia manyti, kad būdama vaidilutė, išmoko pareigingumo. Bet tada buvo taip nedaug pareigų. Rink žagarėlius ir kvapias žoleles miške ir prižiūrėk, kad aukure ugnis neužgęstų. Nepadarysi, krivis už kasų nutvers ir taip patemps, kad atsiminsi, jau nė nekalbant apie die-

vų rūstybę. O čia pilis! Atjoja pasiuntiniai iš svetimų kraštų. Reikia juos priimti. Kalba nesuprantama kalba. Vistiek reikia šypsotis. Kęstutis grįžta iš medžioklės ar iš mušynių su kryžiuočiais pradraskytom kelnėm. Reikia susiūti, sulopyti. Negi vaikščios su kiaurom kelnėm.

Atsirado Vytautėlis. Kol dar mažas, tai suvystai, paguldai į lopšį, paduoti žinduką ir guli. Bet kai jis paaugo, išaugo ir rūpesčiai.

– Sakau tau, kad nežais-tum su tuo padauža, bajoro sūnum Vijeikiu!

Bet ar klauso. Žaidžia "čiziką". Išmušė pilies langą. Kas daryti? Birutė užkimšo su senu sijonu. Tai su tuo pačiu, kurį aprašė poetas Valiūnas ("rainuotu sijonu dėvėjo"). Bet negi paliksi langą sijonu užkimštą? Reikia siųsti pasiuntinius į Veneciją. Mat ten tuo laiku stiklas buvo gaminamas.

Davė pasiuntiniams džiointą sūrį, skilandį ir avies pilvą su midum ir pasiuntė į Veneciją. O Vytautėlį pasišaukusi sako:

– Neklausai, nesimokai, išmušei langą. Palauk, grįž tėvas iš medžioklės, tai iškarš tau kailį.

Grįžo Kęstutis iš medžioklės. Atgabeno stirnų, šernų. Birutė rankom suplasnojo. Tai bent bus šeimynai maitinti. Žuvis iš ežero jau buvo nusibodusi. Kęstutis žvilgtelėjo aplink. Visur gražu. Grindys iššluotos, kilimų išmėtyta, kur reikia. Krosnyse žybcioja ugnys. Smagiai, negu kur po egle miške nakvoti. Paėmė už rankos Birutę, norėjo apkabinti, bet susilaukė. Vyru nepridera rodyti savo jausmus. Tad švelniai paklausė:

– Na, tai kaip tavo dienos?

– Labai gerai, mano vyre. Bet štai Vytautėlis. Neklauso. Išmušė langą. Susideda su tuo padauža bajoro Vijeikio sūnum. Nesimoko.

– Aš patvarkysiu.

Pasišaukęs Kęstutis Vytautą ir sako:

– Girdėjau, kad tu nenori mokytis.

– O kam? Už mane pa-

valdiniai ir rašys, ir skaitys.

Kęstutis pagalvojo. Juk ir jis neskaityt ir nerašo.

– Bet mamoms reikia klausyti. Nusijuosė diržą.

– Pauostyk.

– Tikras briedžio odos diržas.

– Kai tas diržas susidurs su tavo užpakaliu, tai būsi kaip zebra.

– O kas tas zebra?

– Jeigu mokytumeisi, tai žinotum, kad zebra yra gyvulys, kurio nugara dryžuota. Taip, kaip tavo bus. Gulkis ant suolo ir rėk kiek gali.

Vytautas atsigulė ir taip rėkė, kad ežeras ėmė banguoti. Tik visiškai nejuto briedžio diržo, nes Kęstutis jau grąžino į jam priklausančią vietą nepanaudojęs.

– Mes, vyrai, turime laikytis išvien – sako Kęstutis, – bet motinos akivaizdoje, kai sėsi ant suolo, aiktelėk. Žinok, kad valdovas turi būti kietos rankos, bet minkštos širdies. O gal minkštos rankos, o kietos širdies. Na, tą sužinosi, kai būsi valdovas. Bet motinos paklausyk.

Vakare Birutė apkabino Kęstutį ir sako:

– Dešiniame kampe per lubas varva, apatiniame aukšte durys sunkiai užsidaro. Dviejų vyrų reikia, kad prastumtų. Žemai laiptai pakrypo. Gali sulūžti. Mano kambaryje grindys grimsta. Galiau ir aš žemyn nukristi. O Vytautėlį gal per stipriai baudei. Per širdį skrodėsi, kai rėkė.

– Kas reikia, tai reikia, – pasakė Kęstutis, bet jo mintys buvo visai kitur. Girdėta buvo, kad kryžiuočiai vėl į Lietuvą skverbiasi. Reikės vėl su jais kovoti. Kas reikia, tai reikia...

ALTS LOS ANGELES SKYRIAUS RENGINIŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 11 d. – gegužinė po stogu Los Angeles Tautiniuose namuose.

• RUGSĖJO 5 d. – Tautos šventė ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125-ųjų gimimo ir 55-ųjų mirties metinių paminėjimas – akademija.

• LAPKRIČIO 7 d. – Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos ir jos ALTS skyriaus 50 metų veiklos sukakties šventė Tautiniuose namuose.

* * *

Norinčius įsigyti knygą "ALTS-gos Los Angeles skyriui – 50 metų" prašome kreiptis į Rūtą Sakienę šiuo adresu: 22 Maygreen Ct. Glendale, CA 91206. Knygos kaina \$20.

IVAIRENYBĖS

Gerardas Juškėnas

DINGĘS PASAULIS

Dingęs pasaulis: Juros parkas (The Lost World: Jurassic Park) – tokia tema vasario 20 d. atidaryta paroda Cleveland gamtos istorijos muziejuje, 1 Wade Oval Dr., University Circle. Ten matysite per 30 dinosauro iš įvairių mūsų planetos kraštų. Du iš jų yra didžiausi – mėšėdis "Giganotosaurus", atrastas Patagonijoje (Argentinoje), ir 70 pėdų (21 m.) ilgio žolėdis "Mamenchisaurus" iš Kinijos. Parodoje rodomi dinosauro griaučiai iš Belgijos, JAV, Kanados, Mongolijos, Rusijos ir Vokietijos, kartu su suakmenėjusiais kiaušiais, dantimis bei kaulais. Ten bus rodomos "The Lost World" filmo iškarpas. Lan-kytojai bus supažindinti su dinosauro praeitimi, kaip jie gyveno ir elgėsi, kaip išnyko. Šalia parodos veiks klasės, paskaitos ir kt. programos. Muziejaus parduotuvėje bus galima įsigyti įvairių prekių dinosauro tema.

Įėjimo mokestis: \$6.50 – nuo 12 m. amžiaus ir vyresniems, \$6 – senoliams ir \$4.50 – vaikams nuo 3 iki 11 m. amžiaus. Jaunesniems kaip 3 m. vaikams – veltui. Nuolaidų kuponai platins Ohio valstijos "Wendy" restoranei. Dingusio pasaulio programa šiame muziejuje veiks iki gegužės 23 d. Lan-kytojai valandos: nuo pirmadienio iki šeštadienio – 10 v.r. iki 5 v. p.p.; sekmadienį – nuo vidurdienio iki 5 v. p.p. Trečiadienį muziejus atidarytas iki 10 v.v. Informacija: tel. 216/231-4600 arba 1-800/317-9155. Šalia muziejaus yra aikštė automobiliams palikti. Mokestis: 90 ct už pusvalandį. Ger. J.

DĖKUI MIELAI AURELIJAI

Skaitantieji "Draugo" dienraštį, ten rado mūsų pa-dangėje gyvenančios Aurelijos M. Balašaitienės naudin-

KONCERTAS AUKŲ ATMINIMUI

Kovo 16 d. vakare JAV "Holocaust Memorial" mu-ziejuje įvyko koncertas, prie kurio surengimo prisidėjo Lietuvos Respublikos amba-sada Vašingtone. Programą atliko smuikininkas Raimun-das Katilius ir pianistė Golda Wainberg-Tatz. Šis koncertas buvo skirtas fašizmo ir stali-nizmo aukų atminimui.

"Dirvos" inf.

gą patarimą. Daugeliui mūsų labai įkyrėjo glėbiai nepra-šytų paštų atsiųstų siuntų ir dar visokių vertelgų skambi-nimai telefonais. Anot A. M. Balašaitienės tais nemalonu-mais galima atsikratyti, para-šant laišką dėl šiukšlinių paš-to siuntų sustabdymo: Mail Preference Service, P.O. Box 9008, Farmingdale, NY 11735-9008. Telefoniniams skambučiams sustabdyti: Telephone Preference Service, P.O. Box 9014, Farmingdale, NY 11735-9014. Dėkui Au-relijai M. Balašaitienei už šią žinią. Linkime sėkmės tiems, kurie pragiedrins savo gyve-nimą, parašę laiškus į "Pre-ference Service". Ger. J.

MOČIUTĖ NEKLYSTA

Apsirenk šiltai! Sriub-čiotok vištienos sriubą arba sultinį, gerk karštą arbatą ir ilsėkis, kai močiutė tave įtri-na gydančiu kamparo alieju-mi. Slogai ir gripui užpuolus šeimos narius, močiutės pa-tirtis visada praverčia. Tinka kramtyti česnaką arba skalau-ti gerkle vandeniniu krienu užpilu.

Dažnai žmonės tais pata-rimais naudojasi, nes tikisi, kad jie padės. Nedera priešta-rauti močiutės patirčiai. Daug šiuolaikinės medicinos prak-tikos atsirado iš tradicinės pa-tirties.

Vištienos sultiniai bei sriubos žinomos nuo 12-o šimtmečio, kai žydų gydyto-jas Maimodes ją prirašydavo sergantiems astma. Tačiau šie patiekalai tinka ne tik astmi-ninkams, bet ir daugeliui kitų ligonių, kurie praranda skys-čius iš kūno, kai varva nosis, prakaituodami ir viduriuoda-mi, t.y. dėl tų negalavimų, kurie dažnai pasitaiko per-šalus arba gripo epidemijos metu. Sriuba ir gėrimai pade-da atgauti kūno skysčius. Lengviau atsikosime. Padeda ir sriubos garai, kurie drėkina sausus, suerzintus kvėpavimo takus. Karšta sriuba padeda atpalaiduoti užsikimšusią no-sį. Pagaliau, vištienos sriuba – maistinga ir neapsunkina skrandžio. Sotūs ligoniai greičiau sveiksta. Kai kurie žinovai tvirtina, kad vištienos sriuboje yra chemikalų, kurie naikina virusus, gydo kvėpa-vimo takų uždegimus.

Sekdami vištienos sriu-bos keliu, gal norėtume ją pa-gerinti aštriais pipirais? Pa-tartina gerti imbiero ("gin-ger") arbatą arba skalauti gerkle krienu, vandens ir me-daus mišiniu. Imbieras, krie-

(Nukelta į 10 p.)

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 6 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: me-tams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su pre-numeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aidas" įgalioti-niui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Wil-lowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

ĮVAIRENYBĖS

nai ir pipirai yra aštrūs produktai, kurie šalina iš nosies gleivinių skysčius, palengvina kvėpavimą, šalina virusus iš kūno.

Panašiai veikia močiutės garstyčių ar svogūnų kompresai bei moderniškesni kamparo, spirito arba eukalipto įtrinimai. Nepamirškite spaustinio – karštos arbatos su citrina, medumi ar cukrumi ir alkoholiu (spiritu).

Pabaigai – česnako skiltelės. Sakoma, kad česnakas yra stiprus antibakterinis chemikalas. Slogą ir gripą sukelia virusai. Dažnai paskui slo-

(Atkelta iš 9 psl.)

gą seka antriniai bakteriniai užkrėtimai, kurie prailgina susirgimą kelioms dienoms arba net savaitėms.

Dabartinė česnako arbata arba jo bekvapės tabletės ir kapsulės – šiuolaikinis šimtmečiais naudotų gydymo priemonių pakaitalas. Praeityje, kilus pasaulinėms gripo epidemijoms, motinos dėdavo vaikams ant kaklo česnako skiltelių karoliukus. Ger. J.

APIE GĖRIMUS

Jau esame skaitę ir girdė-

ję, kad pora stikliukų per dieną apsaugo žmones nuo širdies ligų. O dabar tvirtinama, kad alkoholinis gėrimas apsaugo ir nuo kraujo išsiliejimo į smegenis (stroke). Tyrimai rado, kad ne tiek svarbu, koks alkoholinis gėrimas naudojamas – alus, vynas ar degtinė – visi apsaugo nuo tokių smūgių, jei geriama su saiku. JAV gydytojų sąjungos leidinyje "Journal of the American Medical Association" apie tai rašo Dr. Ralph L. Sacco iš Columbus universiteto. Ger. J.



Kaziuko mugėje susitiko sesės s. G. Matienė ir s. N. Juškėnienė su j.v.s. A.Pauliumi, kuris prisiminė dar Borstel, Holstein 1946 metais prasidėjusias pirmąsias skautavimo dienas. G. Juškėno nuotr.

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojų kūriniai T V A N A S

Ilgai ieškojo

Sparnuotas klajūnas,

Kur jam sustoti,

Ir palūžus sparnams,

Nukrito į jūrą.

Ovidijus N. Tvanas.

Saulėtomis rudens dienomis mielai aplankau kapines, kur amžiną atilsį rado šimtai mano pažįstamų, bendraamžių, mokinių. Žvelgdamas į paminkluose įamžintus vardus, rimtus ar besišypsiančius veidus, matau juos lyg praeities veidrodyje, rodos, vėl gyvus – kiekvieną savaip kuriantį ar besidžiaugiantį gyvenimu, besigrumiantį už savo ar artimųjų ateitį, pagaliau senstantį ir pasitraukiantį iš šio gyvenimo.

Ne, ne visiems buvo lemta įgyvendinti savo svajones, sulaukti senatvės, vaikųčių kryžstavimo, jų glamonių. Kaskart sustoju prie paminklo partizanams, kur aukso raištelis spindi dešimtys man žinomų ir nežinomų vardų, nulenkiu galvą ir mąstau... Ar viską padarėme mes, likę gyvi, kad pateisintume jų žūtį, įgyvendintume jų siekius? Ar mūsų santūrus šiandieninis tylėjimas neužklos užmaršties dulkėmis aukso raiščių? Retai, labai retai kada randu rožės ar astros žiedelių paminklo papėdėje. Kas ji bepadės po daugelio metų? Ar supras, už ką?

Ir taip, vieną kartą, artėdamas prie paminklo, pamaciau senyvą moterį su gėlių puokšte rankose. Kas ji, ta reta viešnia, dar prisimenanti didvyrius? Prisiartinau, pasveikinau galvos linktelėjimu. Po minutėlės susižvalgėme, nusišypsojome vienas kitam.

– Mokytojau, – ištarė ji abejojančiu balsu, – negi tai jūs? Manęs, turbūt, nebepažįstate, o gal visiškai nebeprišiminate?

– Per tiek metų tūkstančiai praėjo pro mano akis –

visi, deja, pasenome. Sakytite vardą, pavardę...

– Vilija B...

– Vilija?! – aš skėstelėjau rankomis.

Ilgokai neradome žodžių išreikšti ir džiaugsmui, ir liūdesiui, kuris vėl apėmė mus prie abiemis brangių žmonių kapo.

– Ačiū Dievui, kad jau pastatė paminklą, – prabilo ji pirmoji, – yra kur padėti gėlių jų atminimui. Paskaitykime garsiai – prisiminsime kartu: Petras B... - Beržas, Jonas D... - Ažuol... Jos lūpos virptelėjo, nepajėgdamos užbaigti slapyvardžio.

– Beržas – jūsų brolis, o kas jums Ažuolas?

– Ažuolas – mano sužadėtinis... visam gyvenimui.

– Iki šiol nepamirstate?

O jūsų vyras, vaikai?

– Nepamiršau kito. Negalėjau, neturėjau teisės. Vaikai? Aš juk – mokytoja. Mano vaikai pasklidę po visą kraštą. Jie mane prisimena, rašo, lanko. Aš juos mokiau mylėti žmones, gimtuosius namus, Tėvynę – būti vertais protėvių vardo. Dalelė manęs liko kiekviename – ir aš laiminga.

– Laiminga? Koks prasmingas jūsų gyvenimas!

– Būčiau laimingiausia pasaulyje, jei jie būtų likę gyvi. Papasakokite, mokytojau, apie jų kovas, likimą. Anuomet, išvykusi toli, nieko negirdėjau apie Ažuolą, vis tikėjau susitikianti kada nors. Kas dabar beprisimins juos ir jų žygius?

Vaikštinėjome kapinių takeliais. Vienas po kito krito šalnų pakąsti beržų, klevų, kaštonų lapai – gelsvi, rausvi, raudoni... Ruduo klojo kilią žmogui, nešiojančiam nemarią meilę mirusiems.

Pasukome senkapių takeliais. Čia tebekyškojo apžėlę akmenys su penkiakampėmis

Kazys Simanonis

vietai kryžių. Netoliese žiojėjo tik ką iškasta duobė.

– Maksimas A... – perskaitė ji ir sudrebėjo. – Koks jo likimas?

– Žiaurus, kaip ir jis pats!

– Kam iškasta duobė?

– Nežinau. Kadaise čia laidojo nekrikštus, dabar – pakaruoklius.

Ties senkapių vartais sustojo arklio tempiamas vežimas. Keli vyrai iškėlė karstą ir nešė jį artyn. Paskui juos sekė dvi moterėlės.

– Ką laidoja? – paklausiau jų.

– Šapalą. Žmonės negali jam atleisti – teatleidžia jam Dievas.

– Šapalą! Jau paskutinį... Eime, Vilija. Čia keliais žodžiais neišsakysi to, ką matėme, jautėme, pergyvenome anuomet. Anuomet aš rašiau dienoraštį. Paskaitysime – gal jis padės mums sugrįžti į kraupią jaunystę.

Anno Domini 1946, sausis.

Aš stovėjau prieš klasę su žurnalu rankoje, o siaubo virpuliai stingdė mūsų rankas ir kojas, temdė akis. Už lango siautėjo pūga, blaškėsi virš aikštėje išmėtytų, nuogai išrengtų, išgėdintų lavonų. Tik sniego verpetų audžiama balta drobulė dangstė jų jaunystę.

Nepajėgėme, nedrįsime sėstis. Prieš mane stovėjo visa klasė – aštuoniolikmečiai ir vyresni: vyrai tvirti kaip ažuolai, tiesūs kaip uosiai, grakštūs kaip beržai; merginos lieknos kaip eglės, jautrios kaip drebulės. Mačiau aš juos dabar, nelyginant legendos herojus prakeikimo dieną. Deginamas jų rūšių, baikščių, klausiančių, maldaujančių žvilgsnių, mąstėčiau... Už ką broliai brolius užkapojo dalgiais? Kodėl Drebulė palūžo? Kiek tokių

dar stovi prieš mano akis?

Žvelgdami pro langą, žemai nulenkę galvas ir meldėmės, kaip kadaise prieš pamokas, tik šiandien tyliai, be žodžių, be ženklo – kiekvienas savaip. Mes, mažytės žemės vaikai, žiauraus likimo tryptami, vis dar giliai tikėjome ir Tautos dvasios nemirtingumu, ir Dievo gailestingumu, ir žmogumi.

Susėdomė. Klasėje tylą. Už lango pūga, tarsi iš erdvių nusileidusi dievų pasiuntinė, maišo dangų su žeme, savo galingais sparnais lanksto ir sodo obelį, ir lauko ažuolą, rodos, iš pamatų judina net amžiams sustingusius kalnus. Ji riaumoja, staigia – ieško aukų, kad būtų numaldyta dievų rūstybė. Tokia Dzeuso valia!

Galvos nenoromis palinksta virš knygų, akys be prasmės klajoja ilgomis hegزامetro eilutėmis – grįžtame į legendinio tvano dienas. Skaitome pamažu, pamažu, amžių skausmu malšiname savąj.

"...lijo keturiasdešimt dienų ir naktų.../.../žemę gaubė vis nauji, tiršti debesys..."

Ar daug – keturiasdešimt dienų ir naktų?

O mūsų tėvynės padangę šimtmečiais skrodžia ir skrodžia audrų debesys, krinta ne gaivinančio lietaus, o deginančio švino lašai, ne prakaitą nuplaudami, o krauju žemę persunkdami.

Už ką, Praamži, mus baudei? Ar mes nemylėjome savo gimtosios žemės, nepristatėme pilių, kad apgintume nuo priešų šventuosius ažuolynus ir romūvas? Ar neužteko Pilėnų sūnų, panorusių geriau mirti ugnyje, negu nešioti vergijos pančius?

"...vanduo užliejo sodybas, laukus, pakilo virš kalvų.../.../ ant plūduriuojan-

čių medžių kamienų raitėsi kaukdami žvėrys, valtyse šaukėsi pagalbos skęstantys žmonės..."

O mūsų tėviškes užtvindė rudosios ir raudonosios ordos, išgriovė sodybas, išmynė rūtų darželius, išardė gimtųjų namų židinius, atskyrė monas nuo kūdikių, seseris nuo brolių, sukiršino kaimynus ir priverė lankstyti sveltims dievams.

Už ką, Viešpatie, mus baudi? Ar mes nesutriuškino kryžiuočių riterių, šventvagiškai Tavo vardu niokojusių mūsų žemę? Ar nepristatėme Tau šventovių ir nešaukėme "Hosana"? Ar mes nešėme kantriai baudžiamos jungo ir negynėme bažnyčių nuo maskoliškų durtuvų? Ar mūsų motinos neišmokė savo vaikų prie smilkstančios balanos melstis iš maldaknygių? Ar mes kalti, kad liuciferiai varganą liaudį apgobė ne žadėtąja rojos šviesa, o raudona pragaro ugnimi?

Už ką mus baudi? Ar už tuos, kurie paniekinę protėvių kalbą, papročius, tikėjimą, pasidavė svetimiesiems? Ar už tuos, kurie pamiršę Tavo vardą ir artimo meilę, susikrovė turtus ir ėmė garbinti aukso veršį? Atleisk jiems, Viešpatie, gelbėk ištikimuosius! Juk Tu vienu piršto mostelėjimu sunaikinai Sodomą ir Homorą, perskyrei jūrą ir išvedei išrinktąją tautą į žadėtąją žemę.

"...paniro aukščiausią kalną viršūnę.../.../ Ilgai ieškojo sparnuotas klajūnas, kur jam sustoti, ir palūžus sparnams, nukrito į jūrą..."

Trisdešimt galvų pakilo vienu metu, liūdnos jų akys beviltiškai žiūrėjo į mane. Ką aš galėjau prieš užrūstintų dievų valią?

Sukliko tik ji viena – sesuo Vilija. Tik ji viena raudėjo visų seserų vardu, visų nelaimingųjų balsu.

(Tęsinys – kitame numeryje)



MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• KOVO 27-28 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• KOVO 28 d., 4 v.p.p. – Ramovės skyriaus narių visuotinis susirinkimas Lietuvių namų apatinėje salėje.

• KOVO 27 ir 29 d. – kolekcijos jaunimui. Rengia Klyvlendo moksleivių ateitininkų Maironio kuopa.

• BALANDŽIO 11 d., 11:30 – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunųjų metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 7 d., 8 v.v. – Andriaus Mamontovo koncertas Lietuvių namų salėje. Rengia "Gija".

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 23 d. – poezijos vakaras. Rengia LB apylinkės valdyba.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Tragiškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. [važiavimas iš Euclid gatvės.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skautų "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Besiskelbiančiųjų dėmesiui!

Visus pranešimus, kuriuos Jūs norėtume pamatyti "Dirvoje"

kitą savaitę, maloniai prašome įteikti ne vėliau, kaip iki ketvirtadienio ryto 10 val.

Redaktorius

BALF'o skyriaus veikla

Skyriaus kalendorinis metų laikas baigiasi vasaryje. Kovo mėnesį, kaip yra įprasta, skelbiamas metinis susirinkimas. Šiemet jo data – kovo 19 d.

Šie metai buvo ypatingai sėkmingi mūsų skyriui. Drabužių sandėlys buvo nuolat papildomas suaukotois geros kokybės rūbais, avalyne ir kitais daiktais. Ir visa tai dėka geradarių mūsų tautiečio prof. E. Šliažo iš Edinboro, PA. Jo geri ryšiai su vietinių religinių grupuočių bendruomenėmis padėjo mūsų skyriui atlikti labai svarbų šalpos darbą. Mes esame labai dėkingi prof. E. Šliažui už jo tokį kilnų darbą.

Skyriaus savanorės – N. Bielinienė, M. Puškorienė ir valdybos narė O. Šilėnienė, vadovavusi siuntinių paruošimui ir išsiuntimui, tikrai labai intensyviai darbavosi, ruošdamos tuos siuntinius. Joms priklauso mūsų visų padėka už jų pasišventimą artimo meilės darbe. Balf'o šalpa Lietuvai vyksta pilnu tempu. Šiais metais siuntinius gavo Vilniaus, Trakų, Širvintų, Šalčininkų ir kiti rajonai. Gavome padėkos laiškus. Visuose prašoma tos paramos nenutraukti. Balfas išpareigoja pagal išgales tęsti šį šalpos darbą ir ateityje.

Šiais metais pasiųsta 280 dėžių siuntomis į Lietuvą – 8.578 svarai. Persiuntimo išlaidos siekė 4,785.57 dol. Pereitų metų spalio mėnesio piniginis vajus, kaip visuomet, buvo gana sėkmingas.

Šia proga verta paminėti porą ištraukų iš padėkos laiško.

"Kazokiškių mokyklos kolektyvo vardu dėkojame Jums už rūpestį ir 4 dėžių siuntą, kurią gavome prieš šv. Kalėdas. Dėkodami Jums už atsiųstus drabužius, norime pasakyti, kad mums labai reikia pagalbos, išgyjant dauginimo aparatą ir kitą mokymui

pritaikytą techniką. Džiaugsimės, jei Jūs ir toliau galėsite mus paremti." Laišką pasirašė Kazokiškių mokyklos direktorius R. Sabutis.

Čia norime atkreipti mūsų rėmėjų ir skaitytojų dėmesį. Mes mielai priimsime ir pasiūsim šiai mokyklai tu prašomų mokslo priemonių. Gali būti ir vartoti daiktai. Prašome skambinti O. Šilėnienei tel. (216) 531-8207.

O štai laiškas iš Medžiukų pagrindinės mokyklos:

"Nuoširdžiai dėkojame Jums už labdarą, kurią gavome prieš pat Kalėdas. Čia mums kaip šventinė dovana Kalėdų proga. Kaimuose tėvai bedarbiai neturi už ką nusipirkti drabužių nei sau, nei vaikams. Prašome ir toliau juos paremti. Mokosi 48 mokiniai. Tai lietuviška mokykla sulenkėjusiame krašte. Vaikai – daugumoje lenkai ir iš mišrių šeimų. Mes mokome lietuviškai skaityti ir rašyti, skaičiuoti žaisti, šokti ir dainuoti. Stengiamės išlaikyti lietuviškus papročius." Pasirašė mokytoja Gražina Strelcovienė.

Su apgailestavimu tenka konstatuoti faktą, kad mūsų narių eilės retėja, nes senesnės kartos atstovai vienas po

kito apleidžia mūsų gretas. Klyvlendo Balf'o skyriaus vaba kreipiasi į mūsų bendruomenės jaunesniuosius, prašydama juos įsijungti į Balf'o narių eiles.

Vincas Apanius

"DIRVAI" AUKOJO:

ALTS Los Angeles skyrius 250
A.Sutkus MD, Beverly, IN 100
V.Vidugiris, Rancho P., CA 65
J.Lizaitis, Ft. Lauderdale, FL 50
Amerikos Baltų laisvės lyga,
Fullerton CA 50
I.Kučiauskas, Baltimore, MD 20
A.Bražėnas, Royal O., MI 15
K.Campė, New Town, CT 15
V.Dovydaitis, Escondido, CA 15
J.Kleinaitis, Germantn, TN 15
S.Martišauskas, Brockt., MA 15
S.Pabrinkis, Cleveland, OH 15
G.Stapulionis, Surfside, FL 15
J.Velička, Lakewood, OH ... 11
J.Kvietys, Dayton, OH 10
S.Bačkaitis, Great Falls, VA 5
H.Feifer, Kenneth City, FL ... 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

* * *

Atsiprašu už tokį didelį pavėlavimą pratęsti "Dirvos" prenumeratą. Ačiū, kad nenutraukėte, mielai skaitau. Ačiū redaktoriui už jo įdomius straipsnius, gilią mintį. Sėkmės ir toliau. Nuoširdžiai.

Bronė Jacikevičienė



Amerikos estų tarybos vicepirmininkas Jack Juhansoo Estijos nepriklausomybės šventėje Klyvlende. V. Stankaus nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"



Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY



Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas



NORMLS



V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

Organizacijos yra tiek geros, kiek kūrybingi, veiklūs ir ištvermingi yra jos vadai. Amerikos lietuvių bendruomenėje skautijos reikšmė pasitvirtino. Ji išaugino daug veiklių, dorų ir sąmoningų asmenybių ir gausybę jų apšvietimo nuostabiomis prisiminimais. Tai galėjo įvykti tik todėl, kad ji turėjo tokius vadovus.

Šių metų Kaziuko mugė praėjo vieno iš jų pagerbimo ženkle. Ilgamečiui Jūrų skautų vadovui vyr. skautininkui Vladui Petukauskui buvo įteiktas Geležinio Vilko Kryžius. Tai pats aukščiausias skautijos garbės ženklas, teikiamas tik už ypatingus nuopelnus. Nedaugelis jį užsitarnauja. Apdovanojimas buvo įteiktas oriai, po šv. Mišių bažnyčioje, dalyvaujant jo bendražygiams svečiams iš

Čikagos: Jūrų skautų vadovams j.v.s. Algiui ir j.v.s. Vijai Pauliams, j.ps. Petrui Jokubauskui, j.v.s. Antanui Levanui bei visiems parapilijčiams.

Vladas Petukauskas skautauti pradėjo lygiai prieš 70 metų Lietuvoje. Pamilęs skautavimą, jis su juo nesisėmė visą savo gyvenimą. Ne tik pats skautavo, bet ir pareigų niekad neatsisakė. Kur reikėjo jo talkos, stėjo ir dirbo. Jis vadovavo tiek Skautų sąjungoje, tiek ir Jūrų skautų šakoje, neskaičiuodamas valandų ir netaupydamas energijos. Toks jis buvo Lietuvoje, toks Vokietijoje, toks ir Amerikoje. Tokiu skautija džiaugiasi, jį gerbia ir kelia sau pavyzdžiu.

J.v.s. Vladas Petukauskas ir svečiai iš Čikagos buvo pakviesti atidaryti mugę. Atida-

SKAUTIŠKOJI TRADICIJA

rymui vadovavo vyr. sk. Evelina Masiulevičiūtė. Gaušiams mugės lankytojams ir vyresniems skautams stebint, įžygiavo tvarkingai uniformomis pasipuošę berniukai ir ypatingai šaunios mergaitės.

Priėmus raportus ir paskelbus apie mugės atidarymą, prasidėjo įprastinis šurmūlys. Lankytojai apžiūrino stalus, apkrautus skautų ir jų tėvų dirbiniais, pirkto juos, ką nors įdomaus ar skanaus

pamatę, šnekučiavosi, sutikę retai matomus draugus ir pažįstamus, susipažino su vieni kitų vaikučiais – dar ant rankų nešiojamais ar aplink linksmai šmirinėjančiais. Išalkę leidosi žemyn į svetainę, kur laukė skanūs, kvapnūs pietūs, kava ir namų darbo kepiniai – tortai, pyragai ir pyragaičiai. Mugė buvo užbaigta trumpa mergaičių programėle, dainomis, žaidimais ir loterija.

Per vos ne pusimtį metų mugė virto brangia tradicija. Jos metu skautija tiesiogiai prisistato visuomenei, ruošdama jai pramogą ir ieškodama jos pritrimo ir paramos. Jos sulaukė, džiaugiasi ir dėkoja. Veltui nenuėjo mūsų pastangos.

Klyvlendo
(Cleveland, OH)
skautija



"Neringos" tunto jaunosios sesės Kaziuko mugėje.

G. Juškėno nuotr.



Žygiuoja "Pilėnų" tunto skautai.

G. Juškėno nuotr.



Apie Kaziuko mugės pradžią paskelbė j.v.s. V. Petukauskas ir viešnia iš Čikagos – j.v.s. V. Paulienė. G. Juškėno nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

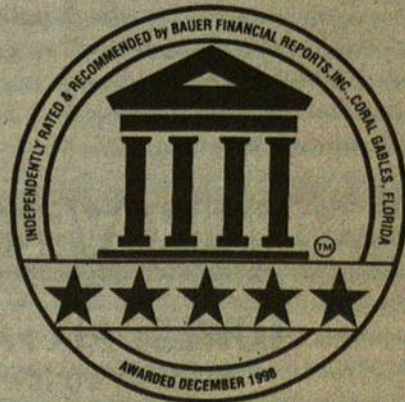
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.



LITHUANIAN CREDIT UNION



TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000